

Οι 21 προτάσεις – τροπολογίες του ΤΕΕ στο σχέδιο νόμου του ΥΠΕΧΩΔΕ για τις μελέτες

Ενόψει της συζήτησης στη Βουλή, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας κατέθεσε προς το ΥΠΕΧΩΔΕ και τους βουλευτές όλων των κομμάτων συνολικό αριθμό 21 προτάσεων - διορθώσεων και προσθηκών, για την ουσιαστική βελτίωση του τελικού σχεδίου νόμου του ΥΠΕΧΩΔΕ με τίτλο «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις», τις οποίες το ΕΔ ΤΕΕ παρουσιάζει αναλυτικά σε ένθετο αφιέρωμα μαζί με τη γνωμοδότηση του κ. Πάνου Λαζαράτου, αναπληρωτή καθηγητή Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών για το θέμα της εντοπιότητας για μελετητές ή εταιρείες μελετητών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Γνωμοδοτική Αρμοδιότητα ΤΕΕ (κατηγορίες μελετών – υπηρεσιών) / ΑΡΘΡΟ 2 § 3, 4	σελ. 55
2. Επάρκεια στελέχωσης και ικανοτήτων των Υπηρεσιών της Αναθέτουσας Αρχής / ΑΡΘΡΟ 3	σελ. 55
3. Γνωμοδοτική Αρμοδιότητα ΤΕΕ (κανονισμοί αμοιβών) - Αναθέρωση τιμών προεκτιμώμενων αμοιβών και οικον. προσφορών / ΑΡΘΡΟ 4 § 7, 8/ ΑΡΘΡΟ 30 § 1	σελ. 56
4. Ανάθεση προκαταρκτικών μελετών / ΑΡΘΡΟ 6	σελ. 57
5. Ενίσχυση προβληματικών περιοχών της περιφέρειας: Κριτήριο ανάθεσης / ΑΡΘΡΟ 14	σελ. 58
6. Κριτήρια ανάθεσης: Ομάδα μελέτης, γνώση τοπικών συνθηκών / ΑΡΘΡΟ 6 § 3, 4β / ΑΡΘΡΟ 7 § 4β, 6β / ΑΡΘΡΟ 8 § 5α,6α/ ΑΡΘΡΟ 9 § 4β	σελ. 58
7. Εγγυητικές επιστολές συμμετοχής: Περιορισμός / ΑΡΘΡΟ 6 § 2στ, 7/ ΑΡΘΡΟ 7 § 2β/ ΑΡΘΡΟ 8 § 7/ ΑΡΘΡΟ 9 § 3	σελ. 59
8. Συμφωνίες – Πλαίσιο / ΑΡΘΡΟ 8	σελ. 60
9. Διαδικασία ανάθεσης με διαπραγματεύσεις / ΑΡΘΡΟ 10	σελ. 60
10. Τεχνικές ικανότητες υποψηφίου: στήριξη στις ικανότητες τρίτων / ΑΡΘΡΟ 17 § 3	σελ. 60
11. Μελέτη - Κατασκευή: Διασφάλιση ποιότητας μελετών / ΑΡΘΡΟ 19 § 1,3	σελ. 61
12. Εναλλακτική τροπολογία: Μελέτη - Κατασκευή κλπ. Διασφάλιση ποιότητας μελετών / ΑΡΘΡΟ 19 § 1,3	σελ. 62
13. Μητρώα: ιδιότητες συμμετεχόντων– ασυμβίβαστα καθηγητών / ΑΡΘΡΟ 39 § 1, 2	σελ. 62
14. Γνωμοδοτική Επιτροπή Ενστάσεων / ΑΡΘΡΟ 39 § 9 / ΑΡΘΡΟ 13 / ΑΡΘΡΟ 6 § 10 / ΑΡΘΡΟ 7 § 7,9	σελ. 62
15. Δικαστική συνδρομή προς δημοσίους υπαλλήλους διπλωματούχους μηχανικούς / ΑΡΘΡΟ 42 § 1	σελ. 63
16. Προγραμματικές συμβάσεις ΟΤΑ κλπ. / ΑΡΘΡΟ 44 § 1γ	σελ. 64
17. Παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου ν.1418/84 / ΑΡΘΡΟ 44 § 1α	σελ. 64

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Διαδικασίες ανάθεσης μελετών / ΑΡΘΡΟ 5	σελ. 64
2. Ασυμβίβαστα επιβλεπόντων/ ΑΡΘΡΟ 14 § 3	σελ. 65
3. Τεχνική ικανότητα: εμπειρία / ΑΡΘΡΟ 17 § 1 ^α	σελ. 65
4. Πειθαρχικός έλεγχος των μελετητών και των εταιρειών μελετών / ΑΡΘΡΟ 40	σελ. 65

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΤΕΕ στο Σχ. Νόμου περί Μελετών (ΥΠΕΧΩΔΕ)

1ο ΘΕΜΑ: Γνωμοδοτική αρμοδιότητα ΤΕΕ (κατηγορίες μελετών – υπηρεσιών)

ΑΡΘΡΟ 2 § 3

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Στο ΤΕΕ έχει ανατεθεί από το νομοθέτη (ν.1486/84) η αρμοδιότητα να χορηγεί άδεια άσκησης επαγγέλματος στους μηχανικούς. Η άσκηση της σημαντικής αυτής αρμοδιότητας, που χαρτογραφεί το επάγγελμα του μηχανικού, από το ΤΕΕ, ενέχει από τη φύση της τον προσδιορισμό της αντιστοιχίας του γνωστικού αντικείμενου του επιστήμονα με το επάγγελμα για το οποίο του δίδεται η άδεια. Σε κάθε περίπτωση το ΤΕΕ είναι καθ' ύλην αρμόδιο να εισηγείται θέματα των μελετητών που αφορούν τα επαγγελματικά τους δικαιώματα. Αυτό έχει διευκρινιστεί και με την υπ' αριθμ. 316/2001 Γνωμοδότηση του Β' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή με την υπ' αριθμ. Δ15/οικ./10143/5.7.2001 υπουργική απόφαση και εφαρμόζεται για την εγγραφή των Μηχανικών στο ΜΕΚ. Επιπλέον το ΤΕΕ έχει σκοπό την προαγωγή της επιστήμης στους τομείς που σχετίζονται με την ειδικότητα των μελών του, της τεχνικής και της τεχνολογίας. Για τους λόγους αυτούς είναι αναγκαία η ρητή πρόβλεψη διατύπωσης γνώμης του ΤΕΕ για τα θέματα που αναφέρονται στην παρ. 3 και στην παρ. 4 του άρθρου 2 του νόμου αυτού.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Η παράγραφος 3 του άρθρου 2 τροποποιείται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΠΕΧΩΔΕ), ή κοινή απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, προσδιορίζεται το αντικείμενο κάθε κατηγορίας και η αντιστοιχία του με το γνωστικό αντικείμενο των μελετητών που δικαιούνται να εγγραφούν ανά κατηγορία στο μητρώο του άρθρου 39. Με την ίδια απόφαση μπορούν να διαιρούνται ή ενοποιούνται εν γένει οι παραπάνω κατηγορίες, μετά από γνώμες της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου (ΓΕΜ) και του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (απαλείφεται η φράση: αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων). Με την ίδια απόφαση μετά από γνώμη του ΤΕΕ, ρυθμίζονται τα ζητήματα που προκαλούν οι τροποποιήσεις των κατηγοριών, ιδίως στα Μητρώα του άρθρου 39, στα ισχύοντα πτυχία, στις εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και στις εκκρεμείς συμβάσεις».

ΑΡΘΡΟ 2 § 4

Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 τροποποιείται ως εξής:

«4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, μπορεί να επεκτείνεται εν όλω ή εν μέρει το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού και σε δημόσιες συμβάσεις παροχής άλλων υπηρεσιών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και του Παραρτήματος ΧVII της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ. Με το ίδιο διάταγμα, μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, μπορούν να προστίθενται κατηγορίες μελετών ή υπηρεσιών

στις κατηγορίες της παρ. 2 και ρυθμίζονται τα ζητήματα που προκαλεί η σχετική προσθήκη, ιδίως στα Μητρώα του άρθρου 39, στα ισχύοντα πτυχία, στις εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και στις εκκρεμείς συμβάσεις».

2ο ΘΕΜΑ: Επάρκεια στελέχωσης και ικανοτήτων των Υπηρεσιών της Αναθέτουσας Αρχής

ΑΡΘΡΟ 3

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Με την προτεινόμενη διάταξη εισάγεται για πρώτη φορά στο θεσμικό πλαίσιο παραγωγής δημοσίων έργων η απαίτηση πιστοποιημένης επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας για τα στελέχη του Κυρίου του Έργου, αναγνωρίζοντας ότι η βελτίωση του συστήματος παραγωγής ΔΕ και η εξάλειψη των στρεβλώσεων του δεν θα επιτευχθεί, αν τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για να επιτελέσουν υπεύθυνα και σωστά το συγκεκριμένο ρόλο, λειτουργία ή εργασία που τους έχει ανατεθεί. Με τη ρύθμιση αυτή διασφαλίζεται, εκτός των άλλων, και η ισοτιμία του εγχώριου ανθρώπινου δυναμικού που συμμετέχει στην παραγωγή ΔΕ με το αντίστοιχο των υπολοίπων χωρών - μελών της ΕΕ, που εδώ και χρόνια έχουν καθιερώσει αυτή τη βασική αρχή και έχουν αναπτύξει τις αντίστοιχες δομές, μηχανισμούς και διαδικασίες.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Στο άρθρο 3 προστίθεται παράγραφος 4 που έχει ως εξής:

«4. Η αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να διαθέτει την αναφερόμενη στην παρ. 1 επάρκεια, διασφαλίζει την επαρκή στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών της και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΣΕΕΚ) του απασχολούμενου σ' αυτές προσωπικού, κατά τρόπο που να πιστοποιείται ότι διαθέτει την απαιτούμενη επαγγελματική ικανότητα και επάρκεια (ΕΙΕ) για τη συγκεκριμένη εργασία της αρμοδιότητάς του.

Για τους απασχολούμενους στις αναθέτουσες αρχές καθιερώνονται, κατ' αρχήν, τα ακόλουθα πιστοποιητικά επαγγελματικής επάρκειας:

- Ο-01 Προϊστάμενος ΕΥΔΕ
- Ο-02 Προϊστάμενος Προϊσταμένης Αρχής
- Ο-03 Προϊστάμενος Δ/νουςας Υπηρεσίας
- Ο-04 Επικεφαλής Κλιμακίου Επίβλεψης Μελέτης
- Ο-05 Βοηθός Επίβλεψης Μελέτης
- Ο-06 Επικεφαλής Κλιμακίου Επίβλεψης Κατασκευής
- Ο-07 Βοηθός Επίβλεψης Κατασκευής
- Ο-08 Προϊστάμενος Γραφείου Μελετών
- Ο-09 Προϊστάμενος Γραφείου Προγραμματισμού
- Ο-10 Προϊστάμενος Γραφείου Διασφάλισης & Ελέγχου Ποιότητας
- Ο-11 Προϊστάμενος Εργαστηρίου Δοκιμών και Ελέγχων
- Ο-12 Προϊστάμενος Διοικητικού/Οικονομικού
- Ο-13 Υπόλογος
- Ο-14 Επιθεωρητής ΔΕ
- Ο-15 Επόπτης Λειτουργίας / Συντήρησης Έργου
- Ε-07 Χειρισμός Χρηματοδοτικών Μέσων
- Ε-02 Χειρισμός Διαδικασιών Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων

- E-03 Χειρισμός Διαβουλεύσεων με κοινωνικούς Εταίρους
 E-04 Χειρισμός Διαφωνιών, Διαφορών, Εγγυήσεων & Ασφαλιστικών Καλύψεων
 E-05 Χειρισμός Τεχνικών Προδιαγραφών, Τευχών Δημοπράτησης & Κοστολόγησης Έργου
 E-06 Χειρισμός Χρονικού & Οικονομικού Προγράμματος
 E-07 Χειρισμός Προγραμμάτων Ποιότητας
 E-06 Χειρισμός Προγραμμάτων (Σχεδίων) Υγείας & Ασφάλειας
 E-08 Χειρισμός Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Προστασίας
 E-09 Χειρισμός Μητρώου του Έργου
 E-10 Χειρισμός Προγραμμάτων Συντήρησης Έργων
- Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων καθορίζονται και εξειδικεύονται:

- οι υπόχρεοι φορείς,
- οι διάφορες ειδικότητες, τα αντίστοιχα πρότυπα προγράμματα επιμόρφωσης (model syllabus) και οι αντίστοιχες ελάχιστες απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες για τους απασχολούμενους στην υλοποίηση και διαχείριση τεχνικών έργων,
- οι διάφορες διαβαθμίσεις της επαγγελματικής τους επάρκειας,
- τα του κλαδικού συστήματος επαγγελματικής αναγνώρισης και κατάταξης (ΣΕΑΚ),
- τα της πιστοποίησης της επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας των απασχολούμενων στον κλάδο των τεχνικών έργων,
- οι αμοιβαίες αναγνωρίσεις στα πλαίσια της ΕΕ πρότυπων προγραμμάτων ΕΕΚ (model syllabus) και των αντιστοίχων πιστοποιητικών,
- τα της αναγνώρισης εξειδικευμένων κέντρων παροχής επαγγελματικής κατάρτισης, στην Ελλάδα και στην ΕΕ.
- τα της τήρησης σχετικών μητρώων,
- θέματα χρηματοδότησης, ιδίας συμμετοχής και κινήτρων για την εφαρμογή των προβλέψεων του παρόντος άρθρου και σύστασης ειδικού εθνικού φορέα και λογαριασμού ΣΕΕΚ-ΠΕΙΕ.
- κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Με υπουργική απόφαση, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Δ/σης της ΓΓΔΕ (ΔΙΠΑΔ), είναι δυνατή η τροποποίηση ή/και η καθιέρωση και άλλων τομέων πιστοποιούμενης επαγγελματικής επάρκειας για τα στελέχη των φορέων υλοποίησης και διαχείρισης έργων.

Με υπουργική απόφαση, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Δ/σης της ΓΓΔΕ, ρυθμίζονται οι διαβαθμίσεις των πιστοποιητικών αυτών, ανάλογα με την εμπειρία του στελέχους, και η αντιστοιχία τους με τη σημαντικότητα του προς υλοποίηση ή διαχείριση έργου ή προγράμματος.

Επίσης, με αποφάσεις του Υπουργού Δημοσίων Έργων ρυθμίζονται, θέματα σχετικά με την αναγνώριση πρότυπων προγραμμάτων ΕΕΚ (model syllabus), την παροχή κινήτρων και την πιστοποίηση των ικανοτήτων και της επάρκειας ανέργων, που επιθυμούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε τεχνικές επιχειρήσεις και οργανισμούς του κλάδου των τεχνικών έργων».

3ο ΘΕΜΑ: Γνωμοδοτική αρμοδιότητα ΤΕΕ (κανονισμοί αμοιβών). Αναθεώρηση τιμών προεκτιμώμενων αμοιβών και οικον. προσφορών

ΑΡΘΡΟ 4 § 7, 8

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Το ΤΕΕ, όπως προβλέπεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο (Ν. 1486/84), έχει σκοπό και υποχρέωση να μελετά οποιοδήποτε επιστημονικό τεχνικό, τεχνικοοικονομικό ή αναπτυξιακό θέμα που ενδιαφέρει το κοινωνι-

κό σύνολο και να φροντίζει για την απασχόληση και την επαγγελματική κατοχύρωση των μελών του. Για την ουσιαστική πραγμάτωση αυτού του σκοπού είναι απαραίτητο να προβλέπεται ρητά η συμμετοχή του ΤΕΕ και η διατύπωση γνώμης στη σύνταξη του Κανονισμού Αμοιβών. Επιχειρείται αναδιτύπωση του ορισμού των ενιαίων τιμών προκαταρκτικών αμοιβών και υπηρεσιών, καθώς και της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των τιμών, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα ισχύοντα, τα οποία, σημειωτέον, δεν είχαν ουδέποτε δημιουργήσει πρόβλημα και ισχύουν ήδη με παρεμφερή τρόπο στην αναθεώρηση των αμοιβών των δημοσίων έργων.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Η παράγραφος 7 του άρθρου 4 τροποποιείται ως εξής:

«7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που συντάσσεται με τη συμμετοχή του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας και εκδίδεται ύστερα από γνώμες του Τεχνικού Συμβουλίου Μελετών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ και του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, εγκρίνεται, με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες (απαλείφεται η λέξη: εκάστοτε) τεχνικές προδιαγραφές, κανονισμός (απαλείφεται η λέξη: προεκτιμώμενων) αμοιβών μελετών και υπηρεσιών, που περιλαμβάνει εκτός των άλλων (α) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατηγορία έργου, με βάση, κυρίως, τα προβλεπόμενα στάδια μελέτης και τις ποσότητες των (απαλείφεται η φράση: ομοίων ή τυποποιημένων) φυσικών αντικειμένων, ώστε να εκτιμάται η αναγκαία επιστημονική εργασία και να αποφεύγεται τυχόν αναίτια μείωση ή και αύξηση (απαλείφεται η λέξη: ο πολλαπλασιασμός) της αμοιβής (απαλείφεται η φράση: στην περίπτωση αυτή) και (β) ενιαίες τιμές προεκτιμώμενων αμοιβών υπηρεσιών, είτε ανά μονάδα φυσικού αντικειμένου και κατηγορία έργου, λαμβάνοντας υπόψη και τις ποσότητες των (απαλείφεται η φράση: ομοίων ή τυποποιημένων) φυσικών αντικειμένων, ώστε να εκτιμάται η αναγκαία επιστημονική εργασία και να αποφεύγεται τυχόν αναίτια μείωση ή και αύξηση (απαλείφεται η λέξη: ο πολλαπλασιασμός) της αμοιβής (απαλείφεται η φράση: στην περίπτωση αυτή), είτε ανά μονάδα χρόνου απασχόλησης των προσώπων (ανθρωπομήνες) που ασχολούνται με την παροχή της υπηρεσίας, με βάση τα προσόντα και την εμπειρία τους. Μετά την έκδοση της υπουργικής απόφασης η εφαρμογή των τιμών του κανονισμού για τον καθορισμό της προεκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων είναι υποχρεωτική για τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες λαμβάνουν επιπρόσθετα υπόψη όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν (απαλείφεται η φράση: κατά την κρίση τους,) τη συνολική δαπάνη της σύμβασης, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της και τον επικαιροποιημένο φάκελο του έργου.

Οι τιμές του κανονισμού αναπροσαρμόζονται ανά τρίμηνο (απαλείφεται η φράση: κάθε έτος), με βάση (απαλείφεται η φράση: τον επίσημο δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους) συντελεστή, ο οποίος προσδιορίζεται από τον τύπο $\lambda = 0,0015(\mu_1 + \mu_2)$, όπου τα μεγέθη μ_1 και μ_2 εκφράζουν αντίστοιχα το ημερομίσθιο του εργάτη ειδικευμένου χωματουργού και το ημερομίσθιο τεχνίτη στην εκάστοτε χρονική περίοδο κατά την οποία υπολογίζεται ο συντελεστής λ . Μέχρι τις 20 (απαλείφεται η φράση: Ιανουαρίου κάθε έτους) του μηνός έναρξης εκάστου τριμήνου αποστέλλεται από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ σχετικό έγγραφο προς τους φορείς που αναθέτουν μελέτες και υπηρεσίες του νόμου αυτού. Οι προκηρύξεις που εγκρίνονται μετά την ημερομηνία αυτή λαμβάνουν υποχρεωτικά υπόψη την αναπροσαρμογή των τιμών, για τον προσδιορισμό της προεκτιμώμενης αμοιβής».

ΑΡΘΡΟ 4 § 8

Η παράγραφος 8 του άρθρου 4 τροποποιείται ως εξής:

«8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμες του τεχνικού συμβουλίου μελετών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων και του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας καθορίζονται, σε ύψος κατώτερο και ανώτερο της προεκτιμώμενης αμοιβής, όπως προκύπτει κατά την προηγούμενη παράγραφο, τα ελάχιστα και μέγιστα αντίστοιχα όρια αμοιβών ανά μονάδα φυσικού αντικείμενου ή ανά μονάδα χρόνου απασχόλησης για μελέτες και υπηρεσίες του νόμου αυτού, εντός των οποίων πρέπει να κυμαίνεται, επί ποινή απαραδέκτου, η οικονομική προσφορά των υποψηφίων. Η εφαρμογή της απόφασης, μετά την έκδοσή της, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή».

ΑΡΘΡΟ 30 § 1

Η παράγραφος 1 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συμβατική αμοιβή του αναδόχου αναπροσαρμόζεται ανά τρίμηνο, με βάση συντελεστή, ο οποίος προσδιορίζεται από τον τύπο $\lambda = 0,0015(\mu_1 + \mu_2)$, όπου τα μεγέθη μ_1 και μ_2 εκφράζουν αντίστοιχα το ημερομίσθιο του εργάτη ειδικευμένου χωματουργού και το ημερομίσθιο τεχνίτη στην εκάστοτε χρονική περίοδο κατά την οποία υπολογίζεται ο συντελεστής λ ».

4ο ΘΕΜΑ: Ανάθεση προκαταρκτικών μελετών

ΑΡΘΡΟ 6 § 8,9,10,11

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η πρόβλεψη υποβολής οικονομικής προσφοράς στην περίπτωση της παραγράφου 8 του άρθρου 6 αποτελεί στρέβλωση των προθέσεων του σχετικού άρθρου. Ενώ επιδιώκεται να επιλέγεται διά του ανταγωνισμού η βέλτιστη και συμφερότερη λύση για το ΕΡΓΟ, αυτό θα επιτυγχάνεται μόνο από τύχη. Η βαθμολογία των τεχνικών προσφορών θα κυμαίνεται σε ένα μικρό εύρος, η συμφερότερη προσφορά θα επηρεάζεται από την οικονομική προσφορά για την προμελέτη. Έτσι θα υπάρχει μια ελάχιστη οικονομία επί της αμοιβής του μελετητή, ενώ θα επιλέγεται μια λύση που πιθανότατα θα προβλέπει ακριβότερο (και χειρότερο) έργο.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Οι παράγραφοι 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 6 τροποποιούνται ως εξής:

«8. Η τεχνική προσφορά για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης της προμελέτης υποβάλλεται σε σφραγισμένο φάκελο και περιλαμβάνει επί ποινή αποκλεισμού την προκαταρκτική μελέτη του έργου, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους ειδικούς όρους της πρόσκλησης και συνοδεύεται από επαρκώς τεκμηριωμένο προϋπολογισμό της τεχνικής λύσης που προκρίνει ο υποψήφιος και των εναλλακτικών λύσεων. Δεν αξιολογούνται στοιχεία που υποβάλλονται επιπλέον των οριζόμενων στην προκήρυξη. Εφόσον το επιτρέπει η προκήρυξη, οι διαγωνιζόμενοι μπορούν να υποβάλλουν μέχρι μία εναλλακτική τεχνική και οικονομική προσφορά.

(Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: Με το φάκελο της τεχνικής του προσφοράς ο υποψήφιος υποβάλλει σφραγισμένο απαραβίαστο φάκελο που περιέχει την αναλυτική οικονομική προσφορά του που περιλαμβάνει, επί ποινή αποκλεισμού, ανάλυση των επιμέρους αμοιβών (α) για τον προγραμματισμό, την επίβλεψη και την αξιολόγηση των αναγκαίων ερευνητικών εργασιών πάσης φύσεως, (β) την εκπόνηση υποστηρικτικών μελετών, (γ) την εκπόνηση της Προμελέτης, (δ) της Μελέτης Περι-

βαλλοντικών Επιπτώσεων όταν απαιτείται και (ε) κάθε άλλη αμοιβή προβλεπόμενη από τις ισχύουσες διατάξεις. Η οικονομική προσφορά δεν περιλαμβάνει αμοιβές για την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών, οι οποίες ανατίθενται με ιδιαίτερη σύμβαση. Η οικονομική προσφορά συντίθεται, για κάθε επιμέρους κατηγορία, από τις ποσότητες του φυσικού αντικείμενου που προκύπτουν από την προτεινόμενη λύση και τις προσφερόμενες τιμές ανά φυσικό αντικείμενο.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ορίζεται η διαδικασία φύλαξης των οικονομικών προσφορών που υποβάλλονται κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, από την υποβολή μέχρι την αποσφράγισή τους).

9. Κριτήρια ανάθεσης της προμελέτης είναι:

α) Η ποιότητα της τεχνικής προσφοράς, η οποία συνίσταται:

αα) Στην πληρότητα της διερεύνησης εναλλακτικών λύσεων.

ββ) Στα χαρακτηριστικά της προτεινόμενης με την προσφορά λύσης, η οποία βαθμολογείται, ανάλογα με τη φύση του έργου, με βάση ένα η περισσότερα από τα παρακάτω υποκριτήρια:

(1) Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της λύσης.

(2) Την αισθητική αξία της λύσης.

(3) Την ευκολία κατασκευής της λύσης.

(4) Τη δαπάνη του έργου, που περιλαμβάνει τη δαπάνη κατασκευής του και, εφόσον ορίζεται στην πρόσκληση, την ετήσια δαπάνη λειτουργίας και συντήρησης κατά τη διάρκεια ζωής του έργου. Στην προκήρυξη περιλαμβάνονται συγκεκριμένα οι παράμετροι υπολογισμού της δαπάνης λειτουργίας και συντήρησης του έργου.

(5) Τον προβλεπόμενο χρόνο ολοποίησης του έργου.

(6) Τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της λύσης.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, καθορίζονται οι επιμέρους συντελεστές βαρύτητας των ως άνω υποκριτηρίων της τεχνικής προσφοράς, ενώ μπορεί να εξειδικεύονται ανάλογα με την κατηγορία, το μέγεθος και το είδος έργου ή να προστίθενται και άλλα.

(Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: Η βαρύτητα του κριτηρίου της ποιότητας της τεχνικής προσφοράς στην τελική βαθμολογία των υποψηφίων ορίζεται σε 75% .

β) Η οικονομική προσφορά του υποψηφίου για την εκπόνηση της προτεινόμενης απ' αυτόν κύριας τεχνικής λύσης και των εναλλακτικών της, εφόσον προβλέπεται η υποβολή τους, που περιλαμβάνει και τις αμοιβές για απαραίτητες υποστηρικτικές μελέτες και εργασίες. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 5, η οικονομική προσφορά αναλύεται λεπτομερώς στα επιμέρους στάδια μελέτης).

Η υποβληθείσα (απαλείφεται η λέξη: οικονομική) προσφορά απορρίπτεται, εφόσον (απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: βρίσκεται, κατά κατηγορία μελέτης, εκτός των ορίων παραδεκτού όπως τα όρια αυτά προκύπτουν από τις ποσότητες μονάδων του φυσικού αντικείμενου της μελέτης, τιμολογούμενες με τα ελάχιστα και μέγιστα όρια αμοιβών της παραγράφου 8 του άρθρου 4, ή εφόσον) οι ποσότητες του φυσικού αντικείμενου της προσφοράς κατά κατηγορία μελέτης δεν αντιστοιχούν στην προτεινόμενη τεχνική λύση .

(Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: Η οικονομική προσφορά των υποψηφίων βαθμολογείται σε εκατονταβάθμια κλίμακα με τον τρόπο που ορίζεται στην προκήρυξη και η βαρύτητα του κριτηρίου αυτού στην τελική βαθμολογία ορίζεται σε 25%. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, καθορίζεται ενιαίος τρόπος βαθμολόγησης της οικονομικής προσφοράς).

10. Οι φάκελοι των τεχνικών προσφορών ανοίγονται την προκαθορισμένη ημέρα και ώρα σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής Δια-

γωνισμού, μονογράφονται τα στοιχεία τους από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και καταγράφεται το περιεχόμενό τους στο πρακτικό. Οι μελέτες και τα λοιπά στοιχεία των τεχνικών προσφορών ελέγχονται, αξιολογούνται και βαθμολογούνται σε εκατονταβάθμια κλίμακα και καταχωρίζεται η βαθμολογία στο πρακτικό της Επιτροπής. Η τεχνική προσφορά για την ανάθεση της προμελέτης βαθμολογείται με τα κριτήρια της παραγράφου 9.α και θεωρείται αποδεκτή εφόσον η βαθμολογία της υπερβαίνει τις 60 μονάδες και οι επιμέρους βαθμολογίες των κριτηρίων ανάθεσης είναι πάνω από τα αντίστοιχα ελάχιστα όρια, όπως καθορίστηκαν με την προκήρυξη, αλλιώς απορρίπτεται, η μελέτη επιστρέφεται και ο υποψήφιος αποκλείεται της περαιτέρω διαδικασίας χωρίς να δικαιούται αμοιβή για τη μελέτη. Το πρακτικό της Επιτροπής μετά την ολοκλήρωσή του κοινοποιείται στους υποψήφιους κατά το άρθρο 22 και κατ' αυτού υποβάλλονται ενστάσεις στον πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού, μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίηση. Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της (απαλείφεται η φράση: Επιτροπής Διαγωνισμού) Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 13.

Αν γίνει δεκτή ένσταση που αφορά το νομότυπο της τεχνικής προσφοράς διαγωνιζομένου η Προϊσταμένη Αρχή διαμορφώνει με την απόφασή της αναλόγως το πρακτικό, ενώ αν αφορά τη βαθμολόγηση, το πρακτικό αναπέμπεται στην Επιτροπή Διαγωνισμού με αναλυτικές παρατηρήσεις της Προϊσταμένης Αρχής, σχετικά με τις πλημμέλειες της βαθμολόγησης, η οποία τις λαμβάνει υπόψη και το διαμορφώνει αναλόγως. Σε περίπτωση νέας διαφωνίας η Προϊσταμένη Αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, αναβαθμολογεί την τεχνική προσφορά.

(Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: 11. Οι οικονομικές προσφορές αποσφραγίζονται μετά την οριστικοποίηση του πίνακα της βαθμολογίας των τεχνικών προσφορών, σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής Διαγωνισμού, η διεξαγωγή της οποίας γνωστοποιείται εγγράφως στους ενδιαφερόμενους προ πέντε ημερών, και καταχωρίζεται το περιεχόμενό τους στο πρακτικό. Η Επιτροπή εξετάζει κατ' αρχήν τις προσφορές κατά την παράγραφο 9.β, βαθμολογεί τις προσφορές που κρίνει αποδεκτές, σταθμίζοντας τη βαθμολογία τους με τη βαθμολογία των τεχνικών προσφορών και υποβάλλει στην Προϊσταμένη Αρχή το πρακτικό με εισήγηση για τον υποψήφιο που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα προσφορά. Επί ισοβαθμίας προκρίνεται ο υποψήφιος με τη μεγαλύτερη βαθμολογία στην τεχνική προσφορά. Το πρακτικό κοινοποιείται τελικώς στους ενδιαφερόμενους κατά τους όρους της προκήρυξης. Ως προς τις ενστάσεις κατά του πρακτικού της Επιτροπής και την απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 6).

5ο ΘΕΜΑ: Ενίσχυση προβληματικών περιοχών της περιφέρειας: Κριτήριο ανάθεσης

ΑΡΘΡΟ 14

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ :

Το ελληνικό Σύνταγμα, εναρμονιζόμενο πλήρως προς τα κριτήρια του κοινοτικού Δικαίου (άρθρο 87§3 (α) Συνθ.ΕΚ, άρθρο 158§2 Συνθ.ΕΚ), αναγνωρίζει ότι οι ορεινές, παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές είναι περιοχές στις οποίες κατά βάση το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό έναντι των άλλων κρατών της ΕΚ. Είναι επίσης περιοχές

στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποασασχόληση. Για την αντιμετώπιση της υποασασχόλησης μελετητών και εργατικού δυναμικού, η προτεινόμενη ρύθμιση εισάγει το κριτήριο της εντοπιότητας στις μελέτες Α' και Β' τάξης και τη ρήτρα του 30%, κατά τρόπο ο οποίος φαίνεται να συμβαδίζει προς το άρθρο 87§3 (α) Συνθ.ΕΚ. (Επισυνάπτεται στο τέλος σχετική Γνωμοδότηση του κ. Π. Λαζαράτου, Αναπλ. Καθηγητή Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών).

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Στο άρθρο 14 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 8 που έχει ως εξής:

«8. Για συμβάσεις που απαιτούν πτυχίο τάξεως για την οποία απαιτείται δυναμικό μίας ή δύο μονάδων, μεταξύ των κριτηρίων που καθορίζονται στην προκήρυξη περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και το κριτήριο εντοπιότητας για μελετητές ή εταιρείες μελετών που έχουν έδρα είτε σε ορεινή, νησιωτική ή παραμεθόρια περιοχή κατ' άρθρο 106 παρ. 1 Συντ. είτε σε περιοχές στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποασασχόληση κατ' άρθρο 87 παρ. 3 (α) Συνθ. ΕΚ. Οι ως άνω περιοχές προσδιορίζονται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ.

Το κριτήριο εντοπιότητας για υποψήφιους με δυναμικό μίας ή δύο μονάδων ισχύει για συμβάσεις που ανατίθενται αντιστοίχως στο νομό ή την περιφέρεια της άνω περιοχής και η βαρύτητα του κριτηρίου καθορίζεται σε ποσοστό 30% έναντι όλων των άλλων κριτηρίων που αναφέρονται στην προκήρυξη».

6ο ΘΕΜΑ: Κριτήρια ανάθεσης: Ομάδα μελέτης, γνώση τοπικών συνθηκών

ΑΡΘΡΟ 6 § 3, 4.Β

ΑΡΘΡΟ 7§ 4.Β, 6.Β

ΑΡΘΡΟ 8§ 5.Α, 6.Α

ΑΡΘΡΟ 9§ 4.Β

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Το ελληνικό Σύνταγμα, εναρμονιζόμενο πλήρως προς τα κριτήρια του κοινοτικού Δικαίου (άρθρο 87§3 (α) Συνθ.ΕΚ, άρθρο 158§2 Συνθ.ΕΚ), αναγνωρίζει ότι οι ορεινές, παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές είναι περιοχές στις οποίες κατά βάση το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό έναντι των άλλων κρατών της ΕΚ. Είναι επίσης περιοχές στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποασασχόληση. Για την αντιμετώπιση της υποασασχόλησης μελετητών και εργατικού δυναμικού, η προτεινόμενη ρύθμιση εισάγει το κριτήριο της γνώσης των επιτοπίων συνθηκών στα κριτήρια ανάθεσης και δύναται να δώσει προβάδισμα στους Μελετητές της Περιφέρειας για εκπόνηση των Μελετών της Περιφέρειάς τους. (Επισυνάπτεται σχετική Γνωμοδότηση του κ. Π. Λαζαράτου, Αναπλ. Καθηγητή Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών).

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Το εδάφιο β της παραγράφου 3 του άρθρου 6 τροποποιείται ως εξής:

«β) Το οργανόγραμμα με την ομάδα μελέτης και το συντονιστή της, όπου παρουσιάζεται η κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της και στοιχεία για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της δράσης της στην εκπόνηση της μελέτης που θα ανατεθεί και στις υποχρεώσεις του μελετητή κατά τη φάση εκτέλεσης του έργου, καθώς και για την απόδει-

ξη γνώσης των επιτοπίων συνθηκών, εφόσον γίνει επίκληση τέτοιας γνώσης».

ΑΡΘΡΟ 6 § 4.Β

Το εδάφιο β της παραγράφου 4 του άρθρου 6 τροποποιείται ως εξής:
«β) Η αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης, όπως προκύπτει από τη σύνθεσή της και τα στοιχεία της ομάδας μελέτης, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των στελεχών του υποψηφίου και των αποδεδειγμένα μόνιμων συνεργατών του, καθώς και η αποδεδειγμένη γνώση των μελών της ομάδας για τις επιτόπιες συνθήκες».

ΑΡΘΡΟ 7 § 4.Β

Το εδάφιο β της παραγράφου 4 του άρθρου 7 τροποποιείται ως εξής:
«β) Το οργανόγραμμα με την ομάδα μελέτης και το συντονιστή της, όπου παρουσιάζεται η κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της και στοιχεία για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της δράσης της στην εκπόνηση της μελέτης που θα ανατεθεί και στις υποχρεώσεις του μελετητή κατά τη φάση εκτέλεσης του έργου, καθώς και για την απόδειξη γνώσης των επιτοπίων συνθηκών, εφόσον γίνει επίκληση τέτοιας γνώσης».

ΑΡΘΡΟ 7 § 6.Β

Το εδάφιο β της παραγράφου 6 του άρθρου 7 τροποποιείται ως εξής:
«β) Η οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης, όπως προκύπτει από τη σύνθεσή της και τα στοιχεία αυτής, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των στελεχών και των αποδεδειγμένα μόνιμων συνεργατών, η διαπιστωμένη ικανότητα του συντονιστή της ομάδας στην εξεύρεση τεχνικών λύσεων και το πέραν του βασικού, όπως προβλέπεται στη διακήρυξη, διατιθέμενο για την εκτέλεση της σύμβασης πρόσθετο στελεχικό δυναμικό του, η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας του, η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος, σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας μελέτης και την απασχόληση του υποψηφίου και της ομάδας του από εκπονούμενες μελέτες και παρεχόμενες υπηρεσίες, καθώς και η αποδεδειγμένη γνώση των μελών της ομάδας για τις επιτόπιες συνθήκες, εφόσον γίνει επίκληση τέτοιας γνώσης».

ΑΡΘΡΟ 8 § 5.Α

Το εδάφιο α της παραγράφου 5 του άρθρου 8 τροποποιείται ως εξής:
«β) Το οργανόγραμμα με την ομάδα μελέτης και το συντονιστή της, όπου παρουσιάζεται η κατανομή ευθυνών μεταξύ των μελών της και στοιχεία για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της δράσης της στην εκπόνηση της μελέτης που θα ανατεθεί και στις υποχρεώσεις του μελετητή κατά τη φάση εκτέλεσης του έργου, καθώς και για την απόδειξη γνώσης των επιτοπίων συνθηκών, εφόσον γίνει επίκληση τέτοιας γνώσης».

ΑΡΘΡΟ 8 § 6.Α

Το εδάφιο α της παραγράφου 6 του άρθρου 8 τροποποιείται ως εξής:
«α) Η οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης ή της ομάδας παρόχου υπηρεσίας, όπως προκύπτει από τη σύνθεσή της και τα στοιχεία αυτής, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των στελεχών και των αποδεδειγμένα μόνιμων συνεργατών του υποψηφίου, η διαπιστωμένη ικανότητα του συντονιστή της ομάδας στην εξεύρεση τεχνικών λύσεων και το, πέραν του βασικού όπως προβλέπεται στη διακήρυξη, διατιθέμενο για την εκτέλεση της σύμβασης πρόσθετο στελεχι-

κό δυναμικό του, (απαλείφεται η φράση: καθώς και) η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας του, καθώς και η αποδεδειγμένη γνώση των μελών της ομάδας για τις επιτόπιες συνθήκες, εφόσον γίνει επίκληση τέτοιας γνώσης».

ΑΡΘΡΟ 9 § 4.Β

Το εδάφιο β της παραγράφου 4 του άρθρου 9 τροποποιείται ως εξής:
«β) Έκθεση με περιγραφή της μεθοδολογίας παροχής των υπηρεσιών, τις εσωτερικές διαδικασίες προσφοράς της υπηρεσίας και τον τρόπο αξιοποίησης του εξοπλισμού, οργανόγραμμα με τα μέλη της ομάδας και το συντονιστή της και στοιχεία για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της δράσης της ομάδας στην παροχή των υπηρεσιών που ζητούνται (απαλείφεται η φράση: σε παρασχεθείσες υπηρεσίες και μελέτες)».

7ο ΘΕΜΑ: Εγγυητικές επιστολές συμμετοχής: Περιορισμός

ΑΡΘΡΟ 6 § 2.ΣΤ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η εισαγωγή της απαίτησης εγγύησης συμμετοχής έχει νόημα μόνο αν υπάρχει πρόβλεψη οικονομικής προσφοράς που δεν θα συναρτάται με τις εθνικές κανονιστικές διατάξεις που οριοθετούν τις αμοιβές ή στην περίπτωση της σύμβασης της προκαταρκτικής μελέτης, ώστε να υπάρχει δέσμευση για την υπογραφή της σύμβασης για την προμελέτη. Με αυτήν την έννοια είχε εισαχθεί και στον ν. 3164/03.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Το εδάφιο ιστ της παραγράφου 2 του άρθρου 6 τροποποιείται ως εξής:

«ιστ) Ο χρόνος ισχύος της οικονομικής προσφοράς για την προμελέτη (απαλείφεται η φράση: και η απαιτούμενη εγγύηση συμμετοχής κατά την παράγραφο 7)».

ΑΡΘΡΟ 7 § 2.ΙΒ

Το εδάφιο ιβ της παραγράφου 2 του άρθρου 7 τροποποιείται ως εξής:

«ιβ) Ο χρόνος ισχύος της προσφοράς (απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: και η εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό. Η εγγύηση συμμετοχής έχει χρόνο ισχύος που υπερκαλύπτει τουλάχιστον κατά ένα μήνα το χρόνο ισχύος της προσφοράς, πληροί τις προϋποθέσεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου 24 και το ποσοστό της ορίζεται σε 2% επί του ποσού της προεκτιμώμενης αμοιβής του προς ανάθεση σταδίου)».

ΑΡΘΡΟ 8 § 7

Η τρίτη περίοδος της παρ. 7 του άρθρου 8 τροποποιείται ως εξής:
«Κατά την υπογραφή της συμφωνίας - πλαίσιο (απαλείφεται η φράση: οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής στο διαγωνισμό επιστρέφονται και αντικαθίστανται με) κατατίθενται εγγυήσεις καλής εκτέλεσης που υπολογίζονται σε ποσοστό 2% επί του συνολικού ποσού της σύμβασης συμφωνίας - πλαίσιο».

ΑΡΘΡΟ 9 § 3.Ι

Το εδάφιο ι της παρ. 3 του άρθρου 9 τροποποιείται ως εξής:

«ι) Ο χρόνος ισχύος της προσφοράς (απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: και η υποβολή εγγύησης συμμετοχής στο διαγωνισμό, με χρόνο ισχύος που υπερκαλύπτει τουλάχιστον κατά ένα μήνα τον χρόνο ισχύος της προσφοράς. Η εγγύηση συμμετοχής ορίζεται σε ποσοστό 2% επί του ποσού της προεκτιμώμενης αμοιβής και εκδίδεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 24)».

8ο ΘΕΜΑ: Συμφωνίες – Πλαίσιο

ΑΡΘΡΟ 8

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η συγκεκριμένη διάταξη δεν επιβάλλεται από το κοινοτικό Δίκαιο. Η διάταξη έχει περιληφθεί στην Οδηγία, ως μη υποχρεωτική, επειδή προϋπήρχε σε χώρες της ΕΕ. Στο σχέδιο νόμου δεν έχει περιληφθεί η διατύπωση που αναφέρεται στην Οδηγία: «οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες – πλαίσιο καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να νοθεύει τον ανταγωνισμό».

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Να αποσυρθεί συνολικά η διάταξη.

Η διατύπωση που υπάρχει στην παρ.3 «Η μέγιστη αξία των συμβάσεων που συνάπτονται κατ' έτος επί τη βάση συμφωνιών - πλαίσιο απαγορεύεται να υπερβαίνει σε ποσοστό το 15% των εγκεκριμένων ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής, για μελέτες και υπηρεσίες, με εκτίμηση τριετίας» σε συνδυασμό με τη διάταξη της παρ.1 «Οι συμφωνίες - πλαίσιο συνάπτονται ιδίως για την εκτέλεση εργασιών υποστηρικτικών μελετών» θα οδηγήσει σε ουσιαστικό αποκλεισμό των συγκεκριμένων μελετών από την εφαρμογή των άρθρων 5 – 7 του νομοσχεδίου, γιατί οι αμοιβές για υποστηρικτικές μελέτες είναι συνήθως κάτω του 15% των εγκεκριμένων πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής, άρα στο σύνολό τους θα καλύπτονται από τις διατάξεις της συμφωνίας – πλαίσιο.

Τέλος, κάθε ανάγκη που προσπαθεί να καλύψει η συγκεκριμένη διάταξη καλύπτεται από άλλα άρθρα του νομοσχεδίου.

9ο ΘΕΜΑ: Διαδικασία ανάθεσης με διαπραγματεύσεις

ΑΡΘΡΟ 10

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η πρόβλεψη της περίπτωσης στ της παρ.2 είναι αντίθετη με τις διατάξεις της Συμφωνίας της Ρώμης. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην υπ' αρ. πρωτ. 42694 Α.Πλ. 3058/23.6.03 Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Τήρηση κανόνων για την ανάθεση συμβάσεων δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», «στις περιπτώσεις που υπάρχει δυνατότητα απ' ευθείας ανάθεσης λόγω χαμηλού προϋπολογισμού) θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή δεδομένου ότι η δυνατότητα δεν σημαίνει και υποχρέωση. Η διενέργεια διαγωνισμών και διαδικασιών που εξασφαλίζουν τον ανταγωνισμό πρέπει να αποτελεί τον κανόνα. Η συσσώρευση σε μικρά χρονικά διαστήματα πλήθους απ' ευθείας αναθέσεων λόγω μικρού προϋπολογισμού δεν δίνει την εικόνα της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης αλλά της κατάτμησης για την αποφυγή τήρησης διαδικασιών». Στην ίδια Εγκύκλιο μνημονεύεται απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, η οποία μεταξύ άλλων αναφέρει:

«Η υποχρέωση διαφάνειας που απόκειται στην αναθέτουσα αρχή συνίσταται στη διασφάλιση, υπέρ όλων των ενδεχομένων αναδόχων, προσήκοντος βαθμού δημοσιότητας που να καθιστά δυνατό το άνοιγμα της αγοράς υπηρεσιών στον ανταγωνισμό, καθώς και τον έλεγχο του αμερόληπτου χαρακτήρα των διαδικασιών».

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Να καταργηθεί η διάταξη. Εάν παραμείνει θα πρέπει να διασφαλισθούν στοιχειώδεις προϋποθέσεις διαφάνειας και να αναδιατυπωθεί ως εξής:

«στ) Όταν συντρέχει επείγουσα περίπτωση για την ανάθεση μελέτης με προεκτιμώμενη αμοιβή μέχρι 15.000 ~~20.000~~ ΕΥΡΩ (χωρίς ΦΠΑ), ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου Τεχνικού Συμβουλίου και αφού προηγηθεί σχετική αναγγελία με προθεσμία 5 ημερών στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ. Στην περίπτωση αυτή η καθορισμένη προεκτιμώμενη αμοιβή αποτελεί το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου. Το συνολικό ύψος των συμβάσεων, που μπορούν να ανατεθούν κατ' έτος με την διάταξη αυτή, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 5% των συνολικών ετήσιων πιστώσεων της αναθέτουσας Αρχής για την εκπόνηση μελετών. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση των διατάξεων της περίπτωσης αυτής είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα».

10ο ΘΕΜΑ: Τεχνικές ικανότητες υποψήφιου: στήριξη στις ικανότητες τρίτων

ΑΡΘΡΟ 17 § 3

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η διάταξη αυτή αποτελεί στρεβλή μεταφορά στο σχέδιο νόμου μίας διάταξης της Οδηγίας, η οποία, αν και μη επιθυμητή στο σύνολό της (επί της αρχής), δεν πρέπει να μεταφερθεί με διαφορετική διατύπωση, που οδηγεί σε διαφορετική ερμηνεία και εφαρμογή από το πρωτότυπο κείμενο. Προτείνεται η τροποποίησή της, ώστε σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα της Οδηγίας να είναι σαφές ότι ο «δανεισμός» δυνατοτήτων από άλλους μελετητές ή εταιρείες μελετών αφορά μόνο πόρους και όχι π.χ. εμπειρία. Είναι σημαντικό να μην παραμείνει ως έχει η διατύπωση της σχετικής παραγράφου, γιατί τελικά αντίκειται στην Οδηγία και νοθεύει απόλυτα τον ανταγωνισμό.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Η παρ. 3 του άρθρου 17 τροποποιείται ως εξής:

«3. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με προεκτιμώμενη αμοιβή που υπερβαίνει το όριο εφαρμογής των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, ένας μελετητής ή εταιρεία μελετών μπορεί, ενδεχομένως και για μία συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων μελετητών ή εταιρειών μελετών, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι, για την εκτέλεση της σύμβασης, θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν με την προσκόμιση της δέσμευσης των άλλων αυτών μελετητών ή εταιρειών μελετών να θέσουν στη διάθεση του υποψηφίου τους αναγκαίους πόρους. (Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: οι υποψήφιοι μπορούν, για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζονται στις δυνατότητες άλλων επιχειρήσεων, για να αποδείξουν την τεχνική τους καταλληλότητα, χωρίς να χρειάζεται να διατηρούν με τις επιχειρήσεις αυτές δεσμούς συγκεκριμένης

νομικής φύσης. Η αναθέτουσα Αρχή ζητά αποδείξεις για τη δέσμευση της επιχείρησης που θέτει τις δυνατότητές της στη διάθεση του υποψηφίου και ιδίως την ύπαρξη απόφασης του οργάνου διοίκησης της επιχείρησης, περί του ότι θα διαθέσει τα ζητούμενα τεχνικά μέσα υπέρ του υποψηφίου, αν αυτός επιλεγεί ανάδοχος)».

11ο ΘΕΜΑ: Μελέτη Κατασκευή κλπ.: διασφάλιση ποιότητας μελετών

ΑΡΘΡΟ 19

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 της Εγκ. ΥΠΕΧΩΔΕ 27/ΔΜΕΟ/Α/Ο/2934/1997 «η επιλογή συστήματος Μελέτη – Κατασκευή ως συστήματος δημοπράτησης πρέπει να γίνεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η μέχρι σήμερα εφαρμογή του συστήματος αυτού, χωρίς να συντρέχουν αυτές οι προϋποθέσεις, έχει πολύ συχνά οδηγήσει σε πρόωρη και άστοχη δημοπράτηση των έργων, με το αιτιολογικό επίσπευσης των δημοπρατήσεων και απορρόφησης κονδυλίων μέσα σε προκαθορισμένα χρονικά περιθώρια. Έτσι, ο κύριος του έργου οδηγείται στη δημοπράτηση έργων τα οποία δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς από τεχνική και οικονομική άποψη, αφού λόγω χρονοβόρων διαδικασιών είτε δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος υπαρχουσών μελετών, είτε οι υπάρχουσες μελέτες δεν συνοδεύονται από τις απαραίτητες υποστηρικτικές μελέτες είτε, τέλος πολλές φορές δεν υπάρχουν καν ολοκληρωμένες βασικές μελέτες, με αποτέλεσμα την αστοχία του έργου, τεχνικά ή οικονομικά». Για τους παραπάνω λόγους θεωρούμε σκόπιμο να επαναληφθούν στον παρόντα νόμο οι ισχύουσες διατάξεις που διέπουν το υπόψη σύστημα και να τροποποιηθεί η παράγραφος 3, ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα των μελετών που εκπονείται στα πλαίσια της ανάθεσης έργων με το σύστημα Μελέτη – Κατασκευή.

Η κατάχρηση του συστήματος Μελέτη – Κατασκευή αποτελεί πηγή παθογένειας για τα Δημόσια Έργα. Στο σύνολό τους οι εργοληπτικές οργανώσεις πρότειναν σε κοινό έγγραφο τους, η επιλογή του συστήματος να γίνεται μόνο μετά από απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, πρόταση που βρίσκει σύμφωνο και το ΤΕΕ.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Αναγράφονται οι ισχύουσες διατάξεις που διέπουν το σύστημα Μελέτη – Κατασκευή (άρθρο 10 π.δ. 609/85, Εγκ. ΥΠΕΧΩΔΕ 27/ΔΜΕΟ/Α/Ο/2934/1997).

Στο τέλος της παραγράφου 1 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:
«Για τη δημοπράτηση δημοσίου έργου με σύστημα υποβολής προσφορών που περιλαμβάνει τη μελέτη και την κατασκευή του έργου από την ανάδοχο εργοληπτική επιχείρηση, επιπλέον των λοιπών προϋποθέσεων που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις, απαιτείται και η έγκριση επιλογής αυτού του συστήματος από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ή τον Υπουργό στον οποίο υπάγεται η εποπτεία της αναθέτουσας αρχής».

Η παράγραφος 3 καταργείται και προστίθενται οι εξής παράγραφοι:
«3. Στις περιπτώσεις της παρ. 1 ισχύουν οι προβλέψεις των επομένων εδαφίων. Συμπληρωματικώς, καθώς και για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται κατωτέρω, ισχύουν οι σχετικές κείμενες διατάξεις:

3.1 Επί δημοπρατήσεως του έργου με το σύστημα μελέτη - κατασκευή και αντάλλαγμα οποιασδήποτε μορφής, ο προϋπολογισμός δημοπρά-

τησης και η οικονομική προσφορά κάθε διαγωνιζόμενου διαχωρίζουν το τμήμα που αφορά στην αμοιβή μελέτης, με τη μορφή “προεκτιμώμενης αμοιβής” κατά τις κείμενες διατάξεις περί μελετών. Η αμοιβή αυτή, κατά το μέρος της που διέπεται από διατάξεις δημόσιας τάξης, δεν υπόκειται σε μειοδοσία, ούτε σε οποιοσδήποτε προβλέψεις του νόμου ή της διακήρυξης περί απορρίψεως προσφορών αρνητικών εκπλάσεων.

3.2 Η εργοληπτική επιχείρηση γνωστοποιεί τους μελετητές στο αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας αρχής, συνυποβάλλοντας τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη μελετητική τους ιδιότητα και αντίγραφο της σύμβασης της με αυτούς. Με την επιφύλαξη της παρ. 2.6 οι μελέτες που υποβάλλει η εργοληπτική επιχείρηση πρέπει να εκπονούνται και υπογράφονται από τους γνωστοποιηθέντες μελετητές.

3.3 Σχετικά με τον τρόπο πληρωμής του μέρους της εργοληπτικής δαπάνης που αφορά στην πληρωμή όλων των αμοιβών μελετών του έργου ισχύουν τα εξής:

α. Ο υπολογισμός κάθε αμοιβής γίνεται αναλυτικά σε πινάκιο συντασσόμενο από τον μελετητή σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί αμοιβών μελετών και τη γνωστοποιηθείσα σύμβασή του με την εργοληπτική επιχείρηση.

β. Η καταβλητέα εκάστοτε αμοιβή περιλαμβάνεται σε χωριστό λογαριασμό από τις λοιπές δαπάνες του έργου, ο οποίος μπορεί να υποβληθεί στη διευθύνουσα το έργο υπηρεσία και απευθείας από τον μελετητή. Στην περίπτωση αυτή, και εφόσον ο λογαριασμός δεν συνοπογράφεται από την εργοληπτική επιχείρηση, ο λογαριασμός κοινοποιείται με επιμέλεια του μελετητή και στην εργοληπτική επιχείρηση με απόδειξη, αντίγραφο της οποίας υποβάλλεται στη διευθύνουσα υπηρεσία.

γ. Η αμοιβή της μελέτης που συντάσσεται μετά από τη σύναψη της σύμβασης εκτέλεσης του έργου θεωρείται δαπάνη του έργου και πληρώνεται εφάπαξ ή σταδιακά κατά τα οριζόμενα στη σύμβαση αυτή ή στις τροποποιήσεις της, ή, σε περίπτωση σιωπής, κατά τα οριζόμενα στο νόμο.

δ. Η πληρωμή γίνεται ύστερα από έλεγχο και έγκριση του λογαριασμού απευθείας προς τον μελετητή στην προθεσμία πληρωμής και των λογαριασμών με τις λοιπές δαπάνες του έργου. Σε περίπτωση που ο λογαριασμός δεν συνοπογράφεται από την ανάδοχο εργοληπτική επιχείρηση, η προθεσμία αυτή αρχίζει από την υποβολή στη διευθύνουσα υπηρεσία του αντίγραφου της απόδειξης που αναφέρεται στο τελευταίο εδάφιο της υποπαραγράφου 2.3.β.

Για το σκοπό αυτόν θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί από την υπόχρεο εργοληπτική επιχείρηση ανέκκλητη εξουσιοδότηση προς την αναθέτουσα αρχή για την απευθείας πληρωμή του μελετητή.

ε. Για την πληρωμή προσκομίζονται τα παραστατικά και δικαιολογητικά πληρωμής των λογαριασμών της αναδόχου εργοληπτικής επιχείρησης.

Σε περίπτωση μη προσκόμισης των ανωτέρω στοιχείων για την πληρωμή συγκεκριμένων λογαριασμών αμοιβής μελέτης, το αντίστοιχο ποσό παρακρατείται κατά σειρά από τους επόμενους συγκεκριμένους λογαριασμούς της εργοληπτικής επιχείρησης και αποδίδεται στον μελετητή. Κανένας λογαριασμός δεν πληρώνεται στην εργοληπτική επιχείρηση μέχρι να προσκομιστούν τα ανωτέρω στοιχεία απ’ αυτήν.

3.4 Η καθυστέρηση πληρωμής λογαριασμού αμοιβής μελέτης παράγει τα ίδια αποτελέσματα με την καθυστέρηση των άλλων λογαριασμών της αναδόχου εργοληπτικής επιχείρησης. Τα σχετικά δικαιώματα μπορούν να ασκηθούν μόνο από αυτήν. Ειδικά η όχληση υπερημερίας μπορεί να ασκηθεί και από τον μελετητή.

3.5 Σε κάθε περίπτωση τα δικαιώματα του μελετητή έναντι της αντισυμβαλλόμενης εργοληπτικής επιχείρησης, καθώς και τα δικαιώματα του

εργοδότη έναντι αυτής διατηρούνται στο ακέραιο.

3.6 Η αντικατάσταση γνωστοποιηθέντος μελετητή γίνεται μόνο με ρητή έγκριση της αναθέτουσας αρχής».

12ο ΘΕΜΑ: Εναλλακτική τροπολογία: Μελέτη - Κατασκευή κλπ. διασφάλιση ποιότητας μελετών

ΑΡΘΡΟ 19

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Αναγράφονται οι ισχύουσες διατάξεις που διέπουν το σύστημα Μελέτη - Κατασκευή (άρθρο 10 π.δ. 609/85, Εγκ. ΥΠΕΧΩΔΕ 27/ΔΜΕΟ/Α/Ο/ 2934/1997).

Στο τέλος της παραγράφου 1 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Για τη δημοπράτηση δημοσίου έργου με σύστημα υποβολής προσφορών που περιλαμβάνει τη μελέτη και την κατασκευή του έργου από την ανάδοχο εργοληπτική επιχείρηση, επιπλέον των λοιπών προϋποθέσεων που προβλέπονται οι κείμενες διατάξεις, απαιτείται και η έγκριση επιλογής αυτού του συστήματος από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ή τον Υπουργό στον οποίο υπάγεται η εποπτεία της αναθέτουσας αρχής».

Η παράγραφος 3 τροποποιείται ως εξής:

«3. Για την πληρωμή λογαριασμού της εργοληπτικής επιχείρησης είναι απαραίτητη η υποβολή από αυτήν σε αντίγραφο του επίσημου παραστατικού από το οποίο αποδεικνύεται ότι έχει καταβληθεί η αμοιβή του μελετητή που προκύπτει από το σχετικό εγκεκριμένο πινάκιο αμοιβής, μειωμένο κατά το ποσό των νομίμων κρατήσεων της αναδόχου εργοληπτικής επιχείρησης. Η πληρωμή του λογαριασμού επιτρέπεται και χωρίς το παραπάνω δικαιολογητικό εφόσον η εργοληπτική επιχείρηση υποβάλει ανέκκλητη εξουσιοδότηση προς τον εργοδότη για την απευθείας πληρωμή του μελετητή.

(Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορεί να ορίζονται οι απαραίτητες διαδικασίες για την εξασφάλιση της καταβολής της ελάχιστης νόμιμης αμοιβής του μελετητή. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής η αμοιβή καταβάλλεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις)».

13ο ΘΕΜΑ: Μητρώα: ιδιότητες – ασυμβίβαστα καθηγητών

ΑΡΘΡΟ 39 § 1,2

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Προφανώς εκ παραδρομής έχει παραλειφθεί να αναφερθεί ως προϋπόθεση εγγραφής στο Μητρώο Μελετητών δικαιούμενου φυσικού προσώπου η άσκηση του επαγγέλματος του μελετητή.

Το ΠΔ 318/94, το οποίο αφορούσε επαγγελματικά δικαιώματα Τεχνολόγων και πρόσφατα ακυρώθηκε από το ΣτΕ, δεν προέβλεπε το δικαίωμα αυτόνομης εκπόνησης μελετών από Τεχνολόγους, παρά μόνο τη συμμετοχή τους στη μελετητική ομάδα. Στις 21/1/05 η Πολιτεία ξεκινά το διάλογο για την Παιδεία, τον οποίο είχε εξαγγείλει, και μεταξύ των θεμάτων που θα συζητηθούν είναι τα επαγγελματικά δικαιώματα των Τεχνολόγων. Θεωρούμε ότι η υπόψη διάταξη προκαταλαμβάνει, από όποια σκοπιά και αν ερμηνευθεί, το αποτέλεσμα του διαλόγου που

θα ξεκινήσει. Οποιαδήποτε τέτοια ρύθμιση θα πρέπει να είναι προϊόν του διαλόγου αυτού.

Θα πρέπει να οριστεί ρητά ότι στο Μητρώο Μελετητών δεν θα εγγράφεται το εν ενεργεία διδακτικό προσωπικό ανωτάτων και ανωτέρων σχολών όλων των κατευθύνσεων, γιατί η ανάληψη μελετών από αυτούς δεν συνάδει προς το λειτουργημά τους και συνιστά αθέμιτο ανταγωνισμό.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 καταργείται και το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως εξής:

«1. Στο Μητρώο Μελετητών δικαιούνται να εγγραφούν φυσικά πρόσωπα, κάτοχοι τίτλου σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος πανεπιστημιακού τομέα της Ελλάδας ή ισότιμου της αλλοδαπής, που έχουν συμπληρώσει τετραετία από την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, έχουν την επαγγελματική τους εγκατάσταση στην Ελλάδα, ασκούν το επάγγελμα του μελετητή και δεν εμπίπτουν σε καμία από τις απαγορεύσεις της επόμενης παραγράφου.

(Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις εγγραφής και κατάταξης στο Μητρώο Μελετητών των πτυχιούχων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του τεχνολογικού τομέα, εφόσον το δικαίωμα εκπόνησης μελετών δημοσίων έργων περιλαμβάνεται με ταξί των νομίμων επαγγελματικών τους δικαιωμάτων)».

ΑΡΘΡΟ 39 § 2

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 39 προστίθεται εδάφιο υπό στοιχ. ζ, που έχει ως εξής:

«ζ. Ανήκουν στο εν ενεργεία διδακτικό προσωπικό ανωτάτων και ανωτέρων σχολών όλων των κατευθύνσεων (πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης)».

14ο ΘΕΜΑ: Γνωμοδοτική Επιτροπή Ενστάσεων

ΑΡΘΡΟ 39 § 9

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Θεωρούμε σημαντική την άμεση σύσταση Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων, ως Φορέα που θα γνωμοδοτεί κατά τρόπο συστηματικό και ενιαίο επί των ενστάσεων που θα αφορούν τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Η κωδικοποίηση των γνωμοδοτήσεων της ΓΕΕ θα διευκολύνει τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές με τρόπο ορθολογικό, ενώ μακροπρόθεσμα θα περιορίσει το πλήθος των ενστάσεων λόγω της ομοιομορφίας στην αντιμετώπιση των σχετικών διατάξεων. Επιπλέον παρεμβάλλεται μια ανεξάρτητη υπηρεσία στη διαδικασία κρίσης της αναθέτουσας αρχής επί των ενστάσεων που στρέφονται κατά επιλογών της.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Η παράγραφος 9 του άρθρου 39 τροποποιείται ως εξής:

«9. Με απόφαση (απαλείφεται η φράση: Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση) του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, (απαλείφεται η φράση: μπορεί να) συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ Γνωμοδοτική Επιτροπή Ενστάσεων η οποία γνωμοδοτεί επί των ενστά-

σεων που αφορούν τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων του νόμου αυτού. Η Επιτροπή έχει θητεία δύο ετών, και αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται τα θέματα της συγκρότησης της Επιτροπής, του τρόπου λειτουργίας της σε ολομέλεια και κατά ολιγομελή τμήματα, της γραμματειακής της υποστήριξης, της αμοιβής των μελών της και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Οι παράγραφοι 8 και 9 έχουν ανάλογη εφαρμογή και στην Επιτροπή της παραγράφου αυτής».

ΑΡΘΡΟ 13

Στο άρθρο 13 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 6 που έχει ως εξής:

«6. Ενστάσεις κατά τη διάρκεια των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων που ασκούνται σύμφωνα με τις προβλέψεις των άρθρων 6 και 7 κατατίθενται στην Υπηρεσία που διενεργεί το διαγωνισμό και απευθύνονται στην αναθέτουσα αρχή. Στην ίδια προθεσμία η ένσταση κατατίθεται και στη Γνωμοδοτική Επιτροπή Ενστάσεων (ΓΕΕ) της παραγράφου 9 του άρθρου 39, με φάκελο που περιέχει τις προσαλλόμενες πράξεις, την προκήρυξη και τα έγγραφα που αναφέρονται στην ένσταση και επικαλείται ο ενιστάμενος, εφόσον τα διαθέτει.

Συμπλήρωση του φακέλου επιτρέπεται και μετά από την προθεσμία της ένστασης. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει οίκοθεν να γνωστοποιήσει τις απόψεις της και να στείλει πλήρη φάκελο με τα σχετικά έγγραφα στη ΓΕΕ σε εύλογο χρόνο. Για το σκοπό αυτόν μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Η ΓΕΕ γνωμοδοτεί εντός 15 ημερών από τη λήψη των απόψεων και του φακέλου της αναθέτουσας αρχής. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της παραπάνω προθεσμίας τα μέλη της ΓΕΕ υπέχουν πειθαρχική ευθύνη κατά την παρ. 8 του άρθρου 25 που εφαρμόζονται αναλόγως και η αναθέτουσα αρχή αποφαινεται χωρίς τη γνώμη της ΓΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις διευκρινίσεις της Επιτροπής Διαγωνισμού. Μέχρι την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας ενστάσεων ή μέχρι την έκδοση της απόφασης για τις ενστάσεις κωλύονται η έκδοση άλλης εκτελεστής πράξης της Αναθέτουσας Αρχής για το συγκεκριμένο διαγωνισμό και η υπογραφή της σύμβασης».

ΑΡΘΡΟ 6 § 10

Η τρίτη περίοδος πριν το τέλος της παρ. 10 τροποποιείται ως εξής: «(Απαλείφεται η πρόταση: Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.) Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 13».

ΑΡΘΡΟ 7 § 7

Η τελευταία περίοδος της παρ. 7 του άρθρου 7 τροποποιείται ως εξής:

«(Απαλείφεται η πρόταση: Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής, μέσα σε προθεσμία δέκα εργασίμων ημερών από την υποβολή τους.) Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 13».

ΑΡΘΡΟ 7 § 9

Η δεύτερη περίοδος της παρ. 9 του άρθρου 7 τροποποιείται ως εξής:

«(Απαλείφεται η πρόταση: Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.) Επί των ενστάσεων αποφασίζει η Προϊσταμένη Αρχή, μετά από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ενστάσεων σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 13».

15ο ΘΕΜΑ: Δικαστική συνδρομή προς δημοσίους υπαλλήλους διπλωματούχους μηχανικούς

ΑΡΘΡΟ 42 § 1

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Με την προτεινόμενη αναδιτύπωση αντιμετωπίζεται στο σύνολο του νομοθετικά το ζήτημα της νομικής κάλυψης των διπλωματούχων μηχανικών δημοσίων υπαλλήλων, στο πλαίσιο του άρθρου 5 της Ειδικής Συλλογικής Συμφωνίας «για τη ρύθμιση των όρων και των συνθηκών απασχόλησης των εμμίσθων πολιτικών υπαλλήλων διπλωματούχων μηχανικών Ανωτάτων Σχολών, που εργάζονται με σχέση δημοσίου δικαίου στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού», που υπογράφηκε στις 29.11.2002 μεταξύ του ελληνικού Δημοσίου και της ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Η παρ. 1 του άρθρου 42 τροποποιείται ως εξής :

«1. Αν κινηθεί διαδικασία προανάκρισης ή ασκηθεί ποινική δίωξη κατά τεχνικού υπαλλήλου, εξαιτίας πράξεων ή παραλείψεων του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, επιτρέπεται, με απόφαση του αρμοδίου υπουργού ή του οργάνου που ασκεί τη διοίκηση του κυρίου του έργου, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου, η ανάθεση παροχής υπηρεσιών σε δικηγόρο της επιλογής του, για την υπεράσπισή του σε όλα τα στάδια της σχετικής διαδικασίας, μέχρι την έκδοση αμετακλήτου αποφάσεως και με αμοιβή που υπολογίζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα κατώτερα όρια αμοιβών του Κώδικα περί Δικηγόρων. Το σύνολο της αμοιβής καταβάλλεται με την προσκόμιση των αποδείξεων καταβολής του οικείου δικηγορικού συλλόγου, εφόσον ο υπάλληλος απαλλάσσεται της κατηγορίας ή αθώνεται με αμετάκλητη απόφαση. Οι αμοιβές και λοιπές απαραίτητες για τη διεξαγωγή της διαδικασίας δαπάνες καλύπτονται από τις πιστώσεις της μελέτης ή του έργου, άλλως από τον προϋπολογισμό της οικείας υπηρεσίας.

Με απόφαση του υπουργού στον οποίο υπάγεται ή από τον οποίο εποπτεύεται ο κύριος του έργου προσδιορίζονται ειδικότερα οι όροι και οι λοιπές προϋποθέσεις ανάθεσης, οι καλυπτόμενες δαπάνες και υπηρεσίες, η διαδικασία καταβολής της αμοιβής και κάθε αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης λεπτομέρεια».

Εναλλακτικά, η παράγραφος 1 του άρθρου 42 τροποποιείται ως εξής: «α. Το Δημόσιο οφείλει να παρέχει δικαστική συνδρομή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, σε δημοσίους υπαλλήλους διπλωματούχους μηχανικούς, ενώπιον πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, για πράξεις και παραλείψεις που αφορούν την άσκηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων.

β. Ο διπλωματούχος μηχανικός, που ενάγεται αστικά ή δικάζεται ποινικά για πράξεις και παραλείψεις του κατά την άσκηση των καθηκόντων του, έχει δικαίωμα να επιλέξει το δικηγόρο του για τη νομική του υποστήριξη ενώπιον των δικαστηρίων ή άλλων αρχών. Για το σκοπό αυτόν ο υπάλληλος καταθέτει δήλωση ορισμού πληρεξουσίου δικηγόρου στην υπηρεσία του.

Ως δικηγόρος μπορεί να επιλεγεί και δικηγόρο της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί, περιλαμβανομένων των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

γ. Η υπηρεσία, στην οποία είναι τοποθετημένος ο διπλωματούχος μηχανικός, υποχρεούται να καταβάλει τη δικαστική δαπάνη, την αμοιβή του πληρεξουσίου δικηγόρου για παραστάσεις ενώπιον των δικαστηρίων και για κάθε είδους παροχή νομικών υπηρεσιών, τουλάχιστον στο ύψος των ελάχιστων αμοιβών δικηγορικών υπηρεσιών του Κώδικα περί Δικηγόρων, καθώς και λοιπά έξοδα με αφορμή τη διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων. Για την καταβολή της αμοιβής, ο πληρεξούσιος δικηγόρος υποβάλλει στην υπηρεσία πίνακα αμοιβών και δαπανών συνοδευόμενο από τα αντίστοιχα παραστατικά. Η υπηρεσία αποδίδει τη δικηγορική αμοιβή και τις σχετικές δαπάνες μέσα σε τριάντα ημέρες από την υποβολή των παραπάνω δικαιολογητικών.

δ. Η υπηρεσία καταλογίζει στον υπάλληλο τα ποσά που κατέβαλε ως δικαστική δαπάνη ή αμοιβή δικηγόρου και τα εισπράττει με τη διαδικασία είσπραξης δημοσίων εσόδων στις εξής περιπτώσεις:

i) έκδοσης αμετάκλητης καταδικαστικής δικαστικής απόφασης σε βάρος του υπαλλήλου με οποιαδήποτε ποινή,

ii) καταδίκης του με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για καταβολή αποζημίωσης λόγω αστικής ευθύνης, και

iii) καταδίκης του με τελεσίδικη απόφαση για πειθαρχικό παράπτωμα σύμφωνα με τον υπαλληλικό κώδικα Ν. 2683/1999.

ε. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, έπειτα από γνώμη της ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη διαδικασία επιλογής δικηγόρου, το ύψος των δικηγορικών αμοιβών και λοιπών δαπανών, την απόδοση αυτών και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή των παραγράφων 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου».

16ο ΘΕΜΑ: Προγραμματικές συμβάσεις ΟΤΑ κλπ.

ΑΡΘΡΟ 44 § 1.Γ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η απευθείας ανάθεση μελετών του Δημοσίου σε Αναπτυξιακές Εταιρείες με τη διαδικασία των Προγραμματικών Συμβάσεων συγκρούεται

κατ' αρχήν με το κοινοτικό Δίκαιο και, σε κάθε περίπτωση, δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό και πρόβλημα στο μελετητικό δυναμικό της Χώρας, ενώ εισάγει αδιαφανείς και διαβλητές διαδικασίες, και παράλληλα ακυρώνει τις προβλέψεις του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΤΑΣΗ :

Το εδάφιο γ της παραγράφου 1 του άρθρου 44 τροποποιείται ως εξής:

«α. ....

β. ....

γ. Οι ειδικές διατάξεις περί προγραμματικών συμβάσεων, με τον περιορισμό ότι το αντικείμενό τους ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 3, εκτός αν ο εντολέας είναι ο κύριος του έργου και η ανάδοχος είναι νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί από αυτόν ή συνδέονται με τρόπο ανάλογο των αναφερομένων στην παράγραφο 9 του άρθρου 1».

17ο ΘΕΜΑ: Παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου ν. 1418/84

ΑΡΘΡΟ 44 § 1.Α

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η διατήρηση εκτός του πεδίου εφαρμογής των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου του άρθρου 6 παρ. 8 του ν. 1418/84, έστω και μόνο για συμβάσεις μικρότερες του ορίου της Οδηγίας, δεν είναι σκόπιμη διότι αφορά διαδικασία που αντιμετωπίζεται επαρκώς από τις διατάξεις του σχεδίου νόμου, ενώ ως είναι διατυπωμένη επιτρέπει καταστρατήγηση των ουσιαστών διατάξεων του νόμου.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Να καταργηθεί η διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 6 του ν. 1418/84.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ: Διαδικασίες ανάθεσης μελετών

ΑΡΘΡΟ 5

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Αναδιτύπωση παραγράφων σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 5 τροποποιούνται ως εξής :
«Η Προϊσταμένη Αρχή επιλέγει, μετά την έγκριση του φακέλου του έργου και αναλόγως των στοιχείων και των ιδιοτεροτήτων της προς α-

νάθεση μελέτης, μία εκ των διαδικασιών ανάθεσης των επομένων παραγράφων:

1. Εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις, προκηρύσσεται η πλήρης μελέτη (απαλείφεται η φράση: είναι δυνατή η προκήρυξη της πλήρους μελέτης) ή επιμέρους στάδια (απαλείφεται η φράση: ή επιμέρους σταδίων) αυτής, με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 7:

α) Όταν δεν απαιτούνται τεχνικά στοιχεία άλλα, πέραν των ήδη περιεχομένων στον φάκελο έργου, όπως κατά κύριο λόγο στις τοπογραφικές μελέτες ή γεωτεχνικές εργασίες.

β) Όταν περιέχονται στο φάκελο του έργου επαρκή τεχνικά στοιχεία, ιδίως μελέτες προηγούμενων σταδίων.

γ) Όταν πρόκειται περί μικρού ή απλού έργου, ή έργου χωρίς αβεβαιότητες ως προς την τεχνική λύση.

δ) Όταν πρόκειται περί μελετών που, κατά τις ισχύουσες προδιαγραφές, εκπονούνται σε ένα στάδιο, όπως ιδίως των κυκλοφοριακών, οικονομικών και κοινωνικών, ή των μελετών που εκπονούνται κατ' ουσίαν σε ένα στάδιο, όπως οι χωροταξικές, ρυθμιστικές, πολεοδομικές και ρυμοτομικές.

Στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου αυτής, για την έγκριση της προκήρυξης απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμοδίου τεχνικού συμβουλίου.

2. Όταν πρόκειται περί μελέτης σύνθετου έργου που επιδέχεται εναλλακτικές λύσεις, τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις στάδια της μελέτης είναι δυνατόν να ανατίθενται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6».

ΘΕΜΑ: Ασυμβίβαστα επιβλεπόντων

ΑΡΘΡΟ 14 § 3

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Αναδιτύπωση φράσης.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Η δεύτερη περίοδος της παρ. 3 του άρθρου 14 τροποποιείται ως εξής:

«Το επίπεδο της απαιτούμενης εμπειρίας εκφραζόμενο σε έτη - ορίζεται στην προκήρυξη - πρέπει να βρίσκεται σε αναλογία με τις ιδιαιτερότητες του προς επίβλεψη έργου και να καλύπτεται από την ομάδα επίβλεψης στην οποία μπορεί να συμμετέχει μηχανικός υποκείμενος στα ασυμβίβαστα των εδαφίων α - γ και ε - ζ (απαλείφεται η φράση: γ και ε) της παραγράφου 2 του άρθρου 39, με αποδεδειγμένη εμπειρία σε κατασκευή έργων της αντίστοιχης κατηγορίας, η οποία μπορεί να προκύπτει είτε από σχετικά πιστοποιητικά και έγγραφα, είτε και από την εγγραφή του στην αντίστοιχη κατηγορία έργου του Μητρώου Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ».

ΘΕΜΑ: Τεχνική ικανότητα: εμπειρία

ΑΡΘΡΟ 17 § 1 Α

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Η απαίτηση εμπειρίας για μελέτες ή υπηρεσίες μόνο της τελευταίας τριετίας οδηγεί πολλούς μελετητές σε αποκλεισμό και δίνει τη δυνατότητα να αποκτούν προβάδισμα όσοι μελετητές είχαν μεγαλύτερη πρόβλεψη στις μελέτες το τελευταίο διάστημα.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

Η πρώτη περίοδος του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 17 τροποποιείται ως εξής:

«α) Κατάλογο με τις κυριότερες μελέτες ή υπηρεσίες παρόμοιας φύσης που προσφέρθηκαν για χρονικό διάστημα (απαλείφεται η φράση: τουλάχιστον τριετίας και το πολύ) όχι μικρότερο της δεκαετίας πριν την ημέρα της υποβολής των προσφορών».

ΘΕΜΑ: Πειθαρχικός έλεγχος των μελετητών και των εταιρειών μελετών

ΑΡΘΡΟ 40

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ:

Επισημαίνουμε ότι, παρά τα προβλήματα, η πειθαρχική διαδικασία α-

σκέεται στο ΤΕΕ με επιμέλεια, όπως προκύπτει από σύγκριση με αντίστοιχες διαδικασίες. Αναφέρουμε ενδεικτικά αυτή που θεσμοθετήθηκε με το ΠΔ 278/99, με τη συγκρότηση Πειθαρχικών Συμβουλίων στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ. Επιπλέον υπενθυμίζουμε ότι οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα που αφορούν τους Μηχανικούς χαρακτηρίζονται από παγκόσμια πρωτοτυπία και πρωτοφανή σκληρότητα, δημιουργώντας τους ένα ασφυκτικό εργασιακό περιβάλλον που υποβαθμίζει την αξιοπρέπειά τους και τα θεμελιώδη δικαιώματά τους και αναγορεύοντάς τους σε «συνήθεις υπόπτους». Θεωρούμε ότι η επιβολή περαιτέρω ποινών δεν θα επιλύσει κανένα, αλλά θα δημιουργήσει παραπέρα προβλήματα.

ΠΡΟΤΑΣΗ:

1. Οι μελετητές, οι εταιρείες μελετών και τα στελέχη των εταιρειών υπόκεινται στον πειθαρχικό έλεγχο του κράτους. Αρμοδιότητα για την άσκηση του ελέγχου έχουν, πέραν των θεσμοθετημένων Επιμελητηρίων για τα μέλη τους και οι υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Για τα μέλη θεσμοθετημένων Επιμελητηρίων, που έχουν πειθαρχικές διαδικασίες, σε περίπτωση ασκήσεως πειθαρχικού ελέγχου από τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, η εκδίκαση γίνεται στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα του οικείου Επιμελητηρίου.

2. Πειθαρχικό αδίκημα αποτελεί κάθε υπαίτια αντισυμβατική πράξη ή παράλειψη του αναδόχου για την οποία επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της παραγράφου 3. Ιδίως αποτελούν πειθαρχικά αδικήματα, οι ακόλουθες πράξεις:

(Απαλείφεται η πρόταση: α) Η συνεννόηση για την αποφυγή του πραγματικού συναγωνισμού σε διαγωνισμούς του νόμου αυτού, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' ή γ' της παρ. 3.)

α) Η δυστροπία επανόρθωσης ελλιπούς ή εσφαλμένης μελέτης, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις, η οποία τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' της παρ. 3.

β) Η έκπτωση, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' της παρ. 3.

γ) Η υποβολή ψευδών δηλώσεων κατά τη διαδικασία των διαγωνισμών, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α', ή β' της παρ. 3.

δ) Η υποκατάσταση κατά την εκπόνηση της μελέτης, χωρίς έγκριση της υπηρεσίας, που τιμωρείται με τις ποινές των περιπτώσεων α' ή β' της παρ. 3.

ε) Η αμετάκλητη καταδίκη σε κάποιο από τα αδικήματα της παραγράφου 4 του άρθρου 16, που τιμωρείται με την ποινή της περίπτωσης γ'.

3. Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται είναι οι ακόλουθες, κατά αύξουσα σειρά βαρύτητας:

α) ο αποκλεισμός από τους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα μέχρι 6 μήνες,

β) ο υποβιβασμός της τάξης του πτυχίου σε μία ή περισσότερες κατηγορίες μελετών,

γ) η προσωρινή διαγραφή από το μητρώο για χρονικό διάστημα από έξι μήνες έως τρία χρόνια και

δ) η οριστική διαγραφή από τα μητρώα.

(Απαλείφεται το ακόλουθο κείμενο: 4. Παράλληλα με την επιβολή των πειθαρχικών ποινών, το αρμόδιο για την επιβολή τους όργανο μπορεί να επιβάλλει παρεπόμενες χρηματικές ποινές υπέρ του Δημοσίου, που κυμαίνονται από 10.000-50.000 ΕΥΡΩ αναλόγως με τη βαρύτητα και τις συνθήκες τέλεσης του αδικήματος. Για τις ποινές αυτές η αρμόδια για την τήρηση των μητρώων υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ συντάσσει χρηματικούς καταλόγους, τους οποίους αποστέλλει στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) για βεβαίωση και είσπραξη σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις).

Η γνωμοδότηση για την εντοπιότητα των μελετητών

Ο κ. Πάνος Λαζαράτος, αναπλ. καθηγητής Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών, διατύπωσε την παρακάτω γνωμοδότηση αναφορικά με το πρόβλημα της συμφωνίας του άρθρου 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 (κριτήριο εντοπιότητας) με το κοινοτικό Δίκαιο.

I. Ερώτημα

Μου ετέθη το ακόλουθο ερώτημα:

Είναι το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 σύμφωνο με το άρθρο 49 Συνθ. ΕΚ (ελευθερία παροχής υπηρεσιών) ως προς τα ακόλουθα δύο σημεία του:

i) Ως προς το εδ. α' το οποίο ορίζει ότι για μελέτες που απαιτούν πτυχίο τάξης για την οποία απαιτείται δυναμικό μιας ή δύο μονάδων περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στην προκήρυξη και το κριτήριο εντοπιότητας για μελετητές ή εταιρείες μελετών που έχουν έδρα στο νομό ή την Περιφέρεια αντίστοιχα.

ii) Ως προς το εδ. γ' το οποίο ορίζει ότι η βαρύτητα του κριτηρίου εντοπιότητας καθορίζεται σε ποσοστό 30% έναντι όλων των άλλων κριτηρίων που καθορίζονται στην προκήρυξη.

II. ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 49 Συνθ. ΕΚ απαγορεύονται οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών - μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος της Κοινότητας άλλο από εκείνο του αποδέκτη της παροχής.

2. Περιορισμοί στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών είναι επιτρεπτοί υπό 4 σωρευτικά συντρέχουσες προϋποθέσεις, τις οποίες έχει αναπτύξει η νομολογία του ΔΕΚ¹.

i) Η νομοθετική ρύθμιση θα πρέπει να μην ενέχει διάκριση.

ii) Η ρύθμιση θα πρέπει να δικαιολογείται από σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.

iii) Η ρύθμιση θα πρέπει να είναι κατάλληλη να πραγματώσει το σκοπό που επιδιώκει και

iv) η ρύθμιση θα πρέπει να μην υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο².

3. Για να διερευνηθεί στην προκειμένη περίπτωση κατά πόσον υφίσταται **επιτρεπτός** περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών θα πρέπει πρώτα να αναζητηθεί κατά πόσον υφίσταται καταρχήν **περιορισμός** της επαγγελματικής ελευθερίας συγκεκριμένων προσώπων και δη μεμονωμένων αλλοδαπών κατοίκων της ΕΚ μελετητών ή εταιρειών μελετών εγκατεστημένων στην ΕΚ.

Εκ πρώτης όψεως τέτοιος περιορισμός δεν υφίσταται, αφού οι αλλοδαποί μελετητές δεν εμποδίζονται στο να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς στην Ελλάδα μέσω του άρθρου 12 παρ. 7 ν. 3164/2003. Το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 ούτε απαγορεύει ούτε παρεμποδίζει συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα³.

4. Εντούτοις θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η συγκεκριμένη διάταξη είναι δυνατόν να καθιστά την επαγγελματική δραστηριότητα κοινοτικών μελετητών **λιγότερο ελκυστική**, όταν πρόκειται για συμμετοχή σε διαγωνισμούς που ο τοπικός μελετητής θα έχει ένα προβάδισμα οφειλόμενο στη χρήση του κριτηρίου εντοπιότητας και συγκεκριμένα του γεγονότος ότι η βαρύτητα του κριτηρίου εντοπιότητας καθορίζεται σε ποσοστό 30% έναντι των άλλων κριτηρίων που καθορίζονται στην προκήρυξη.

Πράγματι δε το ΔΕΚ με τις αποφάσεις του 3/95 (Broede, Συλλ. 1996, Αρ. 25) και 272/94 (Guiot, Συλλ. 1996, Αρ. 10) δέχθηκε ότι περιορισμός της ε-

παγγελματικής ελευθερίας κοινοτικού αλλοδαπού υφίσταται όχι μόνο όταν ένα κράτος - μέλος με νομοθετικά μέτρα του απαγορεύει ή παρακαλώει την επαγγελματική δραστηριότητα του αλλοδαπού, αλλά και όταν την καθιστά με αυτά «λιγότερο ελκυστική» («less attractive», «weniger attraktiv»).

Θα πρέπει πάντως να τονισθεί ότι το κριτήριο αυτό της «λιγότερο ελκυστικής» επαγγελματικής δραστηριότητας δεν έχει απασχολήσει περαιτέρω το Δικαστήριο ή τη θεωρία⁴.

Ούτε έχει περαιτέρω εκλεπτυνθεί, ούτε κάποιες συγκεκριμένες έννομες συνέπειες έχουν συνδεθεί με αυτό.

5. Από τη στιγμή πάντως που δεχθούμε ότι το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 είναι δυνατόν να καθιστά λιγότερο ελκυστική την παροχή υπηρεσιών από κοινοτικούς μελετητές λόγω του κριτηρίου εντοπιότητας και ταυτοχρόνως ότι το να καθιστάται υπηρεσία λιγότερο ελκυστική, συνιστά **περιορισμό** της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον ο συγκεκριμένος περιορισμός είναι θεμιτός.

Προς το σκοπό αυτόν απαιτείται ο έλεγχος της ρυθμίσεως επί τη βάση των προαναφερθέντων 4 κριτηρίων⁵.

6. Ως προς το **πρώτο κριτήριο** σύμφωνα με το οποίο η νομοθετική ρύθμιση δεν πρέπει να εμπεριέχει διάκριση, λεκτέα τα ακόλουθα:

i) Ο περιορισμός δεν ενέχει ανεπίτρεπτη διάκριση μεταξύ κοινοτικών και Ελλήνων μελετητών διότι η ελευθερία της επαγγελματικής δραστηριότητας των Ελλήνων περιορίζεται κατά τον ίδιο ακριβώς **τρόπο** και στην ίδια ακριβώς **έκταση** με την επαγγελματική ελευθερία των κοινοτικών μελετητών. Και τούτο ακριβώς είναι που απαιτείται για την πλήρωση αυτού του κριτηρίου⁶. Το γεγονός ότι οι κοινοτικοί μελετητές υφίστανται **περιορισμό** στην επαγγελματική τους ελευθερία με το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 δεν αρκεί για να οδηγήσει και στην κατάφαση της υπάρξεως διακρίσεως μεταξύ Ελλήνων και κοινοτικών μελετητών.

ii) Για τον προσδιορισμό και έλεγχο του κριτηρίου της διακρίσεως, κρίσιμη δεν είναι η σύγκριση κοινοτικών μελετητών και μελετητών για τους οποίους συντρέχει το κριτήριο εντοπιότητας αλλά η σύγκριση μεταξύ Ελλήνων και κοινοτικών μελετητών. Διαφορετικά ο αναγκαίος νομικός διαχωρισμός μεταξύ ανεπίτρεπτης διακρίσεως και (θεμιτού ή αθέμιτου) περιορισμού της επαγγελματικής ελευθερίας θα ήρητο κατά τρόπο δογματικώς εσφαλμένο⁷.

iii) Τα έργα μικρής οικονομικής σημασίας και μικρών αναγκών εμπειρίας στα οποία αναφέρεται το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 είναι εκ της φύσεώς τους μη ελκυστικά για τους κοινοτικούς μελετητές, που υποβάλλονται σε δυσανάλογο με την αξία του έργου κόστος σε χρήμα και δυναμικό. Αν παρίστανται για κάποιον ιδιαίτερο λόγο ως ελκυστικά, παραμένει πάντοτε η δυνατότητα συμπράξεώς τους με τον Έλληνα μελετητή στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει το κριτήριο εντοπιότητας. Το γεγονός δε ότι οι κοινοτικοί μελετητές έχουν το ίδιο ακριβώς **κίνητρο** και τις ίδιες πρακτικές και νομικές **δυνατότητες συμπράξεως** με τον Έλληνα μελετητή καθιστά και από την άποψη αυτή τη ρύθμιση του άρθρου 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 σύμφωνη με το κριτήριο της μη (ανεπίτρεπτης) διακρίσεως μεταξύ Ελλήνων και κοινοτικών μελετητών⁸.

7. Ως προς το **δεύτερο κριτήριο** σύμφωνα με το οποίο ο περιορισμός θα πρέπει να δικαιολογείται όχι μόνο από αντικειμενικούς λόγους, αλλά από επιτακτικό **δημόσιο συμφέρον**, λεκτέα τα ακόλουθα:

i) Τα δημόσια αυτά συμφέροντα που δικαιολογούν ενδεχόμενο περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας δεν απαριθμούνται περιοριστικά⁹. Για να είναι όμως **«επιτακτικά»** και να μπορούν να δικαιολογήσουν αναλογική υποχώρηση κοινοτικής ελευθερίας¹⁰, θα πρέπει να μπορούν να βρουν έρεισμα στο Σύνταγμα της χώρας που λαμβάνει το νομοθετικό μέτρο το οποίο επι-

φέρει τον περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας, ή/και στην ίδια τη **Συνθήκη** της ΕΚ.

Έτσι ικανοποιείται σε κάποιο βαθμό η ασφάλεια του Δικαίου και η στάθμιση αφορά αγαθά τα οποία βρίσκονται σε **ανάλογο** ιεραρχικό επίπεδο.

ii) Το ελληνικό **Σύνταγμα** διαθέτει διάταξη η οποία μπορεί να συνδεθεί με τη **ratio** του κριτηρίου εντοπιότητας του άρθρου 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 και να συνιστά **δημόσιο συμφέρον** ικανό να δικαιολογήσει περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας του άρθρου 49 Συνθ. ΕΚ.

Πρόκειται για το άρθρο 106 παρ. 1 εδ. α' και β' Συντ. σύμφωνα με το οποίο για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος, το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας και λαμβάνει **τα επιβαλλόμενα μέτρα** για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή ιδίως της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθόριων περιοχών¹¹.

Σύμφωνα δε με την **ερμηνευτική δήλωση** του άρθρου 101 Συντ. ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρα κανονιστικά έχουν **υποχρέωση** να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών.

iii) Το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 μπορεί να θεωρηθεί μέτρο που προωθεί την περιφερειακή ανάπτυξη κατ' άρθρο 106 παρ. 1 Συντ. μόνο εφόσον το κριτήριο εντοπιότητας περιοριστεί στις ορεινές, νησιωτικές και παραμεθόριες περιοχές.

Το κριτήριο εντοπιότητας είναι σε θέση να προαγάγει την **οικονομία** τους κατά τον ακόλουθο τρόπο:

- Ενθαρρύνοντας ντόπιους μελετητές να παραμείνουν στον τόπο τους και να αναλάβουν δραστηριότητα επαγγελματική σε αυτόν.

- Ενθαρρύνοντας αλλοδαπές και ημεδαπές εταιρείες να συνεταιριστούν με τοπικούς μελετητές προς όφελος αυτών αλλά και της τοπικής οικονομίας εν γένει.

- Ενθαρρύνοντας το κράτος να προκηρύξει και να αναθέσει έργα στην περιφέρεια, όπου το τοπικό επιστημονικό δυναμικό θα τα υποστηρίξει στο μελετητικό επίπεδο.

iv) Κατ' ακολουθία το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 καθίσταται σύμφωνα με το άρθρο 49 Συνθ. ΕΚ υπό την οπτική του ελληνικού Συντάγματος, μόνο εφόσον το κριτήριο εντοπιότητας περιοριστεί στις ορεινές, νησιωτικές και παραμεθόριες περιοχές.

8. Πέραν όμως του ελληνικού Συντάγματος, δημόσιο συμφέρον ικανό να λειτουργήσει ως **ratio** του κριτηρίου εντοπιότητας ανευρίσκεται και στη Συνθ. ΕΚ και συγκεκριμένα στο άρθρο 87 Συνθ. το οποίο αφορά τις συμβιβάσιμες και τις ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά **ενισχύσεις**. Η διάταξη δεν τυγχάνει κατ' ανάγκη **ευθείας** εφαρμογής¹², δεδομένου ότι το κριτήριο εντοπιότητας δεν συνιστά μια μορφή ευνοϊκής μεταχείρισης συγκεκριμένων επιχειρηματιών ή μελετητικών εταιρειών που θα πρέπει να θεωρηθεί **«ενίσχυση»** υπό την τυπική έννοια του άρθρου 87 παρ. 1 Συνθ. ΕΚ.

Τα κριτήρια που τίθενται όμως στην εν λόγω διάταξη μπορεί να χρησιμεύσουν προς προσδιορισμό ενός **δημοσίου συμφέροντος** το οποίο συνιστά και **κοινωνικό συμφέρον** κατάλληλο να θεμελιώσει αναλογικό περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας του κοινοτικού Δικαίου.

9. Σύμφωνα με το άρθρο 87 παρ. 3 (α) Συνθ. ΕΚ δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή περιοχών στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση¹³.

Έτσι δίπλα στις 3 κατηγορίες περιοχών του άρθρου 106 παρ. 1 Συντ. που μπορούν να λειτουργήσουν ως επιτρεπτή **ratio** του κριτηρίου εντοπιότητας έρχονται να προστεθούν 2 ακόμα κατηγορίες περιοχών από την ίδια τη Συνθ.ΕΚ, όπου το δημόσιο συμφέρον προς περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας καθίσταται κοινωνικό συμφέρον.

Πρόκειται αφενός μεν για τις περιοχές που το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό¹⁴, αφετέρου δε για τις περιοχές που επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση.

10. Έτσι 5 κατηγορίες περιοχών, τρεις αιρόμενες από το ελληνικό Σύνταγμα και 2 από τη Συνθήκη ΕΚ μπορούν να συνδεθούν επιτρεπτά με το **κριτήριο εντοπιότητας**, λειτουργώντας ως **ratio** της **ισχύος** του, προσδιορίζοντας την ανεκτή **έκταση εφαρμογής** του και συνδεδεμένες με δημόσιο συμφέρον ικανό να περιορίσει την επαγγελματική ελευθερία του άρθρου 49 Συνθ.ΕΚ:

- οι ορεινές περιοχές (106 παρ. 1 Συντ.)
- οι παραμεθόριες περιοχές (106 παρ. 1 Συντ.)
- οι νησιωτικές περιοχές (106 παρ. 1 και 103 ερμ. δηλ. Συντ.)
- οι περιοχές που το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό (87 παρ. 3α Συνθ.ΕΚ)
- οι περιοχές που επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση (87 παρ. 3α Συνθ. ΕΚ).

11. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το ελληνικό Σύνταγμα φαίνεται να εναρμονίζεται απόλυτα προς τα κριτήρια του κοινοτικού Δικαίου. Οι ορεινές, παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές του ελληνικού Συντάγματος είναι περιοχές στις οποίες κατά βάση το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό έναντι των άλλων κρατών της ΕΚ. Είναι επίσης περιοχές στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση. Την υποαπασχόληση μελετητών και εργατικού δυναμικού σκοπεύει να αντιμετωπίσει το κριτήριο εντοπιότητας και η ρήτρα του 30% κατά τρόπο ο οποίος φαίνεται να συμβαδίζει προς το άρθρο 87 παρ. 3 (α) Συνθ. ΕΚ.

12. Στο ίδιο πνεύμα με το άρθρο 87 παρ. 3 (α) Συνθ.ΕΚ κινείται και το άρθρο 158 παρ. 2 Συνθ.ΕΚ¹⁵ σύμφωνα με το οποίο η Κοινότητα αποσκοπεί ιδιαίτερα στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών ή νήσων¹⁶, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών.

Από τη διάταξη μάλιστα αυτή καθίσταται σαφές ότι η Συνθ. ΕΚ δεν αναφέρεται μόνο σε ήδη υφιστάμενες περιφερειακές πολιτικές αναπτύξεις αλλά αποσκοπεί στη δημιουργία νέων κινήτρων και τρόπων ανάπτυξης των περιφερειακών αυτών πολιτικών¹⁷ στο μέλλον με απώτερο στόχο τη συνολική ανάπτυξη της ΕΚ και την εισδοχή σε αυτήν νέων κρατών - μελών. Είναι χαρακτηριστικό ότι το άρθρο 158 παρ. 2 Συνθ. ΕΚ αναφέρει ιδιαίτερα τα **νησιά**, όπως και το ελληνικό Σύνταγμα, δεν περιορίζεται όμως μόνο σε αυτά, καταλαμβάνοντας κάθε μειονεκτική περιοχή, ανεξάρτητα από το εάν είναι βιομηχανική ή αγροτική¹⁸.

13. Κρίσιμο για την ερμηνεία του άρθρου 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 και τη συμβατότητά του προς το άρθρο 49 Συνθ. ΕΚ είναι το γεγονός ότι από το άρθρο 158 παρ. 2 Συνθ. ΕΚ μπορεί να συναχθεί ότι ένας αναλογικός περιορισμός της επαγγελματικής ελευθερίας των κοινοτικών μελετητών μπορεί να βασιστεί τελεολογικά και στο κοινωνικό συμφέρον προς «μείωση των **διαφορών** μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών», καθώς επίσης και προς «μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών». Παρόμοιο πνεύμα εκφράζει και το άρθρο 299 παρ. 2 εδ. τελευταίο όταν δίνει τη δυνατότητα στο Συμβούλιο να θεσπίσει μέτρα που λαμβάνουν υπόψη τους τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς **εξόχως απόκεντρων περιοχών**, με κριτήρια τα οποία συντρέχουν σε κάποιο βαθμό και για ορεινές, νησιωτικές και παραμεθόριες περιοχές της ελληνικής επικράτειας (απόσταση - νησιωτικός χαρακτήρας - μικρή έκταση - δύσκολη μορφολογία - κλίμα - οικονομική εξάρτηση όσον αφορά έναν αριθμό προϊόντων - προβλήματα μόνιμα και σωρευτικά τα οποία αναχαιτίζουν την ανάπτυξη των εν λόγω περιοχών).

14. Συνεπώς το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 είναι σύμφωνο προς το άρθρο 49 Συνθ.ΕΚ στο μέτρο που ο περιορισμός της επαγγελματικής ελευθε-

ρίας κοινοτικών πολιτών βασίζεται στο δημόσιο και κοινοτικό ταυτοχρόνως συμφέρον της αναπτύξεως νησιωτικών, ορεινών και παραμεθόριων περιοχών, καθώς και περιοχών που το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση. Πρόκειται κατά βάση στο σύνολό τους για περιοχές μειονεκτικές χρήζουσες αναπτύξεως και ενισχύσεως, προκειμένου να μειωθεί η διαφορά τους από άλλες κοινοτικές περιοχές υπό την έννοια του άρθρου 158 παρ. 2 Συνθ. ΕΚ.

Στο μέτρο που το άρθρο 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 καταλαμβάνει και άλλες περιοχές μη συνδεδεμένες με αυτή τη ratio, πράγμα το οποίο συμβαίνει, είναι αντίθετο προς το άρθρο 49 Συνθ.ΕΚ.

15. Ως προς το **τρίτο** και **τέταρτο** κριτήριο, το οποίο κατά τα ανωτέρω θα πρέπει σωρευτικώς να ικανοποιεί μια ρύθμιση προκειμένου να μην παραβιάζει την ελευθερία παροχής υπηρεσιών του άρθρου 49 Συνθ.ΕΚ, θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν ενιαία υπό το φως της αρχής της αναλογικότητας²⁰.

Η ρύθμιση θα πρέπει να είναι κατάλληλη προς επίτευξη του σκοπού της και να μην υπερβαίνει το αναγκαίο προς επίτευξή του μέτρο.

Η ρύθμιση ικανοποιεί κατά βάση τους όρους αυτούς για τους ακόλουθους τουλάχιστον λόγους:

i) Αφορά μόνο μελέτες και έργα στα χαμηλότερα οικονομικά επίπεδα και με τις μικρότερες ποιοτικές απαιτήσεις, για τα οποία αλλοδαπές εταιρείες σπανίως θα έχουν ενδιαφέρον.

ii) Συνιστά ρύθμιση σαφώς αναλογικότερη αυτής του άρθρου 11 παρ. 14 ν.

716/77, σύμφωνα με την οποία «οι μελέτες οι οποίες απαιτούν πτυχία Α ή Β τάξεως ανατίθενται **υποχρεωτικώς** σε μελετητές ή Γραφεία Μελετών έχοντα έδρα στο Νομό ή το Διαμέρισμα αντιστοίχως».

iii) Η ρύθμιση αφορά μόνο οριακές περιοχές με ειδικές ανάγκες, πτυχία τάξεως μιας ή δύο μονάδων και απλή συνεκτίμηση του κριτηρίου σε ποσοστό 30% έναντι όλων των άλλων κριτηρίων που ορίζονται με την προκήρυξη.

III. Συμπέρασμα

16. Συνεπώς τα εδ. α' και γ' ν. 12 παρ. 7 ν. 3164/2003 στην απόλυτη σημερινή διατύπωσή τους αντιτίθενται στο άρθρο 49 Συνθ. ΕΚ. Καθίστανται εντούτοις σύμφωνα **τόσο** με το κοινοτικό δίκαιο **όσο** και με το ελληνικό Σύνταγμα, υπό την ακόλουθη διατύπωση:

Εδ. α' : Για μελέτες που απαιτούν πτυχία τάξεως για την οποία απαιτείται δυναμικό μιας ή δύο μονάδων μεταξύ των κριτηρίων που καθορίζονται στην προκήρυξη περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και το κριτήριο εντοπιότητας για μελετητές ή εταιρείες μελετητών που έχουν έδρα είτε σε ορεινή, νησιωτική ή παραμεθόρια περιοχή, είτε σε περιοχές στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση.

Εδ. γ' : Η βαρύτητα του κριτηρίου εντοπιότητας καθορίζεται σε ποσοστό 30% έναντι όλων των άλλων κριτηρίων που αναφέρονται στην προκήρυξη.

Πάνος Λαζαράτος
Αν. Καθ. Παν/μίου Αθηνών

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλ. ενδεικτικά Bleckmann, EuR 2987, 28 επ., Hailbronner/Nachbaur, EUZW 1992, 105 επ., Kort, JZ 1996, 132 επ.

2. Βλ. για τους τέσσερις αυτούς περιορισμούς αντί πολλών Schwarze, EU-Kommentar, 2000 Rdnr. 56-64, Ζιάμο, σε Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών, σελ. 576.

3. Πρβλ. ΔΕΚ 266/96 (Corsica Ferries II), Syll. 1998, I, 3949, Rdnr. 56επ., ΔΕΚ 381/93 (Επιτροπή / Γαλλίας), Συλλ. 1994, I, 5145, Rdnr. 16, ΔΕΚ 118/96 (Safir), Συλλ. 1998, I-1987, Rdnr. 12.

Στην αρχική φάση της νομολογίας «περιορισμοί» υπό την έννοια του άρθρου 49 Συνθ.ΕΚ είναι μόνο τα μέτρα ενός κράτους - μέλους, τα οποία είναι κατάλληλα να απαγορεύσουν ή να εμποδίσουν («unterbrechen» ή «behindern» κατά τον Schwarze) τη δραστηριότητα των παρεχόντων υπηρεσιές σε ένα άλλο κράτος - μέλος, όπου αυτές οι υπηρεσίες προσφέρονται νομίμως. πρβ. Schwarze (οπ.π.) σελ. 767 - 768, Art. 49, Rdnr. 58 - 59.

4. Πρβ. Elimaseberger, Zur Reichweite der Grundfreiheiten des Binnenmarkts, JB, 1999, σελ. 442.

5. Πρβλ. ΔΕΚ 55/94 (Gebhard), 3-95 (Broede), 43-93 (Vander Elst), 3/95 (Broede), 398/95 (SETTG) 158/96 (Kohl).
Πρβλ. Schwarze, Art. 49, Rdnr. 97: «Die Kriterien sind kumulativ, fehlt es an einem davon, liegt eine durch Art. 49 verbotene Massnahme vor». Για την ανάγκη σωρευτικής εφαρμογής των κριτηρίων βλ. την Εισήγηση του Δικαστή Mischo στην υπόθεση 224/97 (Ciola), Συλλ. 1999, I, 2517, Rdnr. 23.

6. Πρβλ. Schwarze, Art. 49, Rdnr. 56: «Unter dem Gesichtspunkt eines einheitlichen Marktes und im Hinblick auf die Verwirklichung seiner Ziele schliesst Art. 49 die Anwendung einer nationalen Regelung aus, die die Erbringung von Dienstleistungen zwischen

Mitgliedstaaten gegenüber der Erbringung von Dienstleistungen allein innerhalb eines Mitgliedstaats erschwert».

Πρβλ. ΔΕΚ 381/93 (Επιτροπή / Γαλλίας), Συλλ. 1994, I-5145, Rdnr. 17, ΔΕΚ 118/96, 158/96.

Πρβλ. επίσης από τη θεωρία ιδίως Kort, Schranken der Dienstleistungsfreiheit. im europäischen Recht. JZ 1996, σελ. 135-136.

7. Πρβλ. Kort (οπ. π.) σελ. 135 επ., Weber, Die Dienstleistungsfreiheit nach den Art. 59ff. EG Vertrag - einheitliche Schranken für alle Formen der Dienstleistung, EWVS 1995, 296 επ.

8. Συνιστά δε ταυτοχρόνως αμφίβολο και το χαρακτηρισμό του κριτηρίου εντοπιότητας ως κρατικής «ενισχύσεως» υπό την τυπική νομική έννοια του κοινοτικού Δικαίου.

9. Πρβλ. Schwarze, Art. 49, Rdnr. 100

10. Το επιτακτικό δημόσιο συμφέρον δε θα πρέπει να είναι καθαρώς οικονομικής φύσεως. Τούτο δε συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση. Για επιτρεπτές μορφές δημοσίων συμφερόντων που δικαιολογούν υποχώρηση της επαγγελματικής ελευθερίας βλ. αντί πολλών Schwarze Art. 49, Rdnr. 160 επ.

11. Για την έκταση της κανονιστικής εμβέλειας του άρθρου 106 Συνθ. βλ. μεταξύ άλλων Δαγτόγλου, Ατομικά δικαιώματα, Αρ. 1327, Σαρμή, Η συνταγματική και διοικητική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, 1994, σελ. 459 επ., Λαζαράτος, Το ζήτημα της συνταγματικότητας του άρθρου 4Ν. 2940/2001 (Μητρώο εργοληπτικών επιχειρήσεων και επανάκριση εργοληπτικών επιχειρήσεων), ΔΔ 2001, 1393 επ. (1396).

12. Για δύο τουλάχιστον λόγους:

i) Γιατί είναι γενικό και αφηρημένο και δεν αφορά συγκεκριμένες επιχειρήσεις ημεδαπές ή αλλοδαπές.

ii) Γιατί οποιαδήποτε αλλοδαπή εταιρεία μπορεί να

συμπράξει με αυτή για την οποία ισχύει εκάστοτε το κριτήριο εντοπιότητας.

Έτσι η «ενίσχυση» μπορεί να ισχύσει πάντοτε για οποιοδήποτε. Για τη χαλάρωση της έννοιας της κρατικής ενισχύσεως στο κοινοτικό Δίκαιο (με αφορμή την απόφαση Stardust Marine) βλ. Σγουριδίου, Πρόσφατες νομολογιακές εξελίξεις στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης, ΔηΣΚΕ 2004, σελ. 118 επ. Πρβλ. για τη διάκριση μεταξύ γενικού μέτρου και κρατικής ενισχύσεως μεταξύ άλλων König/Kühling, Grundfragen des EG-Beihilferechts, NJW 2000, σελ. 1066, Lübig - Ehlers, Beihilferecht der EU München 2003, Αρ. Περ. 124-126.

13. Πρβλ. για τις έννοιες Schwarze, Art. 87, Rdnr. 53 επ. ΔΕΚ 248/84 (Γερμανία / Επιτροπής), Συλλ. 1987, Rdnr. 19, ΔΕΚ 169/95, Ισπανία / Επιτροπής, Συλλ. 1997, I-135, Rdnr. 18.

14. Μια μικρή απόκλιση από το επίπεδο των υπολοίπων κρατών - μελών της Κοινότητας δεν αρκεί. Πρβλ. Schwarze, Art. 87, Rdnr. 53.

15. Οι Grabitz/Hilf/Stubenow, EU, Art. 130a, Rdnr. 3 ό-πας και ο Schwarze, Art. 159 Rdnr. 7, κάνουν λόγο για «strukturpolitische Klausel».

16. Τα νησιά προστέθηκαν με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ.

17. Πρβλ. Schwarze, Art. 159, Rdnr. 7.

18. Πρβλ. Schwarze, (οπ. π.) Art. 159, Rdnr. 8, Förderungsbedürftige Gebiete können dabei ländliche, städtische oder industrielle Regionen sein».

19. Πρβλ. Schwarze, Art. 159, Rdnr. 3 (Gebiete in äußerster Randlage).

20. Πρβλ. αντί πολλών Kort, JZ 1996, 132 επ. Hailbronner, EUZW 1992, 105 επ., Nicolaysen, Europarecht II, σελ. 181-182, ΔΕΚ 76/90 (Saeger), Συλλ. 1991, I - 4221, Rdnr. 20, 19/92, Kraus, Συλλ. 1993, I-1663. ■